

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

4-betűs sor egy sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryfttér pótló sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, április 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- A politikai tüzhelyről.
- Bőség a városi pénztárban.
- Aradiak a nagyváradi esküdtzék előtt.
- Forrongás a zab miatt.
- A mai minisztertanács.
- Az öngyilkos milliomos fia.
- Green Nándor ünneplése.
- Tarkaságok.

Prohászka püspök Aradon.

Arad, április 22.

A héten idézték valahol, Lamartine-ből: Senki se lehet el reklám nélkül: még a jó Istennek is harangokra van szüksége. Szabadgondolkodóan cinikus mondásnak látszik, pedig a vallás szempontjából is mély jelentősége van. Az emberekben kevés az önállóság. A mint a vásárlásra, az áruk között való válogatásra nehezen tudná rászánni magát reklám nélkül, azon mód a vallásos érzés is kevesebb megnyilatkozást keresne benne a misére hívó harang, a templom orgonája és prédikátor papja nélkül. Tudja, hogy a vallást, az istenfélelmet nem a harang, a pap, a templom jelenti, s a hitnek, az egyháznak hódító, lekötő ereje, varázsa mégis ezektől függ: a messze bugó, a szívek mélyéig rezgő harangtól, a miszteriumot lehelő templomtól és a paptól, a ki legközelebb tud a hiveinek lelkéhez férkőzni.

A pap, legelsőben és egészen, azé az egyházé, felekezete, amelyet szolgál. Annak tetteit, parancsait és tilalmait hirdeti és csak azok számára, akik az ő hitéhez tartoznak. Más hitet valló emberek az ő érzésvilágától távol vannak; azok előtte idegenek, minden bizonynyal kisebbek és kevesebb szeretetet érdemlők, mint a saját hivei; s ez a viszony könnyen ráviszi arra, hogy a más felekezetiékkal szemben haragot tartson, gyűlöletet hirdessen. Mert minél inkább tökéletesnek és egyedül igaznak tartja a maga egyházának formáit és tartalmát, annál botorabbaknak, hibásabbaknak tűnnek föl előtte azok, akik nem így gondolkodnak.

Ez a lelkész átlagos faja, amelyben dicséretes kivételek, akik más vallásuakkal szemben legalább a türelem objektivitásánál maradnak.

De van a papnak egy másik fajtája. A kinek a hivatás nem egyszerű reklámot tesz a maga felekezete, hanem minden rendű istenhívókra kiterjedő apostolkodás. A kinek szava nem az olcsó gyűlölködéssel van fűszerezve, hanem a tudomány szellemében, a tudomány eszközeivel vitázó eszmék áradnak belőle. Az ilyen pap nemcsak a maga egyháza, hanem az istenhitnek, a sorvadó vallásos gondolkodásnak miszionáriusa.

Ez a pap: Prohászka Ottokár püspök, aki nemzetének egyik legkiválóbb tudósa és vitázója. Már mint

fiatalabb pap nem érte be azzal, a mit a maga hivei között elért, hanem elment a szociologusok közé, hogy a társadalom fejlődésének irányában a maga igazságaira mutasson. Mint püspök, nem keresi hivatását a magas egyházi méltóságával járó diszes funkciókban, nem zárkózik el aulájába, hanem elmegy az ország legtávolabbi vidékeire, a maga hatalmas erejét a vallásos meggyőződés számára érvényesíteni.

Egyik legerősebb oszlopa a magyar katolicizmusnak, buzgó és céltudó vezetője annak mozgalmainak, — s a nevéhez mégse tapad a más felekezeti ellenszenv, még kevésbé gyűlölködése. Ha haragosai vannak: a maga egyházának papjai között lehet azokat keresni, akik megbocsáthatatlannak tartják, hogy a dogmákat nemcsak hirdeti, nemcsak terjeszti, hanem bírálja is. Modernistának is mondják, pedig amit Prohászka hirdet, igen távol van a francia és a német kibullázott papok cselekvésétől. Minden felekezetben tisztelet, becsülés fogadja a nevét. Magyarországon van püspök sok, akinek nagyobb a javadalma; de akinek több népszerűsége, olyan nincs.

Es ez nemcsak a katolikusokra érték. Az újpogányok, a vallásos érzéstől elszakadók, főként azok miatt szaporodnak, amit a vallással visszaélve elkövetnek. Aki gondolkodó fejvel jár az egyre terjedő felekezeti széttagoltság, a visszatérő vallásos türel-

Kézfogó.

Irta: Nagy Sándor.

Az emberi léleknek vannak rendkívüli megnyilatkozásai, ihletett percek csudás szülöttei. A rendkívüliségük a hatásukban mutatkozik, a mik bámulatosak. Kivált ha a nagy lélek munkájához társul szegődik az előadó művészet. Percek alatt megteszik azt, a mire a tudomány hideg számítása évek alatt sem képes. Föl-emelik, magukkal ragadják az egyesek és tömegek lelkét, nagyrahevítik az érzések kohóit, a szíveket és közelebb viszik egymáshoz, egy közös érzésben, egybefűzve azokat a szeretet láthatatlan szálaival.

Egy remek szónoklat hatása alatt az emberek ujjongó lelkesedésben törnek ki és egymás keblére borulnak, a szívük egybeolvad. Egy magasszárnyalású zenemű a hallgatók szízeit ugyanama hangulatba ringatja, ugyanazzal a meleg érzéssel tölti el és egybeolvasztja őket. Ilyenkor esik meg az, hogy a pillanat közös hatása alatt az egymással ismeretlenek ismerősökké lesznek, az ismerősök barátokká válnak s még olyanokkal is melegen szoritunk kezét, a kikkel máskor egy pár közömbös szóval, vagy hideg köszöntéssel végzünk.

Hát ez így van. És azt hiszem, kevés ember akadna olyan, aki ezt a maga tapasztalásából meg ne erősítené. Hanem az is bizonyos, hogy a szíveket egybeolvasztó hatásoknak a legnagyobb mestere mégis a természet.

Nem hiába, hogy az Isten teremtő lelke nyilatkozik meg az alkotásaiban.

Ha akadnának emberek, kérgesszívűek és kételkedő lelkűek, akik ellentmondának ennek a tételnek, bizonyosságul hívom föl az én fiatal barátomat Keresztury Kálmánt meg, Zádor Ilonkát, az aranyos kis babát, akik bizonynyal tanúságot tesznek mellette — akár eskü alatt.

Az elmúlt nyáron a Magas-Tátrában töltöttem pár hetet azzal, akit élettársammá tett a Gondviselés. Onnan hozom a bizonyosságot. Mert ott történt az eset, amit elmondani akarok.

A hogy a lelkem szárnyain visszazálok oda, behunyom a szememet, hogy jobban lássak. Elvonulnak előttem egyenként az ottani képek, a színesek, ragyogók. A hegyóriások, ahogy mogorván néznek le a lábainál lábatlanok apró bogárkákra, a kiket embereknek hívnak. Látom újra a felhők örökös öleléséből kibontakozó lomnici csucst, a nagyratörésnek ezt a főszeget szimbólumát. Hallom a matlárházi fenyvesek közt bujkáló Kópata zajgását. Gyönyörködöm a havasi vadvirágok ezreinek pazar színpompájában. És látom ott újra Philemont és Bauciszt, ahogy kart karba ölve bolyongnak a madárdallos, illatos fenyőerdők árnyékos útjain; ahogy együtt — tehát kétszeresen — élvezik a természetnek mindenfelől rájuk omló szépségeit. S a szívem újra megtelik az akkori gyönyörűséggel. Mert bi-

zony mondom: gyönyörűség a fenyveserdők útjait együtt járni azoknak, akik az életnek egy hosszú útját járták már meg együtt. Ne is mondja senki, hogy az évek hosszú sorozatával eltűnnek az élet örömei is. Csak alakot cserélnek és a hőméréjük fokmutatója száll alább a múlt idővel. A fiatalsága a déli nap kápráztató fénye és forraló heve, az öregségé az őszi nap szelid fénye, amelynek azonban sokszor van még annyi melege is, a mennyivel másodvirágzásra készíti az öreg fa fonnyadt lombjait.

És látom ott Julius derekán a tavaszi rügyfakadást: azt a barnafürtös, nevetős, kékszemű leánykát, a kit főntebb „aranyos kis baba” néven tiszteltem. Látom, ahogy széles jökedvében két kézzel tépi a vadvirágokat, teletűzdelik velük a bácsik kabátjait, majd el-tűnik az erdőszélben, mint a fölötte ugráló kis mókus a hatalmas fenyők szárnyas ágai közt, s pár perc múlva frissen szedett szamócát dugdos a szánkba. És hogy jobbízű legyen, kacag is hozzá hangosan, edesen. Mi férfiak, öregek és fiatalok, meg is állapítjuk egyhanguan, hogy az Ilonka szamócája sokkal izletesebb, mint a mit literszámba adnak a cipser és tót asszonyok, akik aprópénzre váltják föl a természetnek ezt az ingyen adományát.

Aztán látom a többieket is mind egyenként: a daliás vasuti főtisztviselőt, a bájos fele-ségével, meg a most érettségizett fiával, az Ilonka mamáját, ezt a halványarcu hervatag asszonyt, aki az idegeit gyógyítani jött ide — no

metlenség, az izgatásig menő felekezeti-politikai szervezkedés között: abban nem növekedhetik a vallásos érzés. Mert növekedik-e bennem valamilyen gondolat, eszme iránt való hűség, ha látom, hogy azt érdekek és érvényesülések számára használják ki? Ha az én vallásos érzésemnek az a célja, hogy a parlamentben egy pártnak több legyen a tagja, valamely lapnak több az előfizetője, ennek vagy annak nagyobb a társadalmi tekintélye, ha az én szép istenhitemnek az a szükség-szerű következménye, hogy más felekezetiük kevesebb jogot kapjanak, sőt lenézessenek: akkor nagyon közel jut hozzám a vallásos meggyőződésből való kiábrándulás, a hit lángjának lehodadása.

Ezért van szükség Prohászka Ottokárra, a kit modernistának tartanak, de a ki nemcsak a maga egyházának nyájában, de a többi felekezetteliek között is új alapot ver a lelki élet számára; a ki nem a dogmákkal szemben való fegyelmet hirdeti, hanem a kutatás és meggyőzés eszközeivel, rágyogó szónok-művészettel adja vissza Jézust a Jézus hiveinek, — meg nem háborítván azokat, a kik Jézust más külsőségek között tisztelik, se pedig azokat, a kik Mózesen túl más prófétát nem fogadnak el.

Apostoli küldetés ez; a jelentőséget az adja meg, hogy abban a korban jött, a mikor legnagyobb szükség van rá, a mikor legtöbb szolgálatára lehet és van a megtámadott, nimbuszában fogyó vallásos gondolatnak. S e küldetésnek egyik állomása, aradi konferenciái. Nemcsak a maga egyházabelijeinek hódolata várja Prohászka püspököt, de az egész társadalom rokonszenve, elismerése.

A főrendiházról. *Budapestről* jelentik: A főrendiház e hó 26-án veszi tárgyalás alá a banktörvényt, melyet azután szentesítés alá terjesztenek. Az osztrák kormány a bankprovizóriumot meg akarta hosszabbítani egész évre, azonban a magyar kormány kijelentette, hogy

semmiképen nem hajlandó a meghosszabbításba belemenni, mert a banktörvény által biztosított előnyöket ki akarja használni.

A politikai tüzhelyről.

(A minisztertanács. — Justhék és a véderőreform. — Kristófi új szerepe és az új szocialisták.)

(Fővárosi levél.)

Budapest, április 19.

A minisztertanács, eltekintve az érdembeli részleteitől, már csak azért is jelentékeny eseménye a most folyó bécsi tanácskozásnak, mert a közös audiencia után ez a tanácskozás igazolja, hogy a miniszterelnök „be nem adja a derekát”, amint ezt már egy sajtó-kuruc napokkal ezelőtt trombitálta... Komoly mérlegelés folyik, komoly részletekről van szó, amint hogy azonban nem a részletek komolysága a fontos, hanem annak a nagy gondolatnak az érdeke, hogy részletek miatt fel ne boruljon mindaz, amit eddig Héderváryék felépítettek. Mert tessék elképzelni mi következhetik azután, ha a hatvanhétnek egy olyan hűségesen következetes államférfia mint Héderváry sem tudna rendet teremteni az osztrák Bienerth akadémikusodásával szemben? Am hinni akarjuk, hogy ez a minisztertanács mégis csak aranyhidjává válik annak a szakadéknak, amelyet nem lehet meghagyni szakadéknak, mert az egymásra utaltság megkívánja az érintkezést. A részletek kérdések tehát felidézhetik a borulás sötét képeit, de mert a nemzet létkérdései körül a kormány által hűségesen felállított erődítmények megóvnak bennünket minden veszedelemtől, hinnünk kell, hogy akár vihar árán, akár anélkül is beigazolást nyer majd, hogy a vihar rémeitől annál kevesebbé kell félnünk, mert éppen a mai helyzetet is egy olyan vihar után bekövetkezett tisztulás teremtette meg, amely kiáll minden próbát. Erősségeiről lepattan minden bomba és ágyugolyó, anélkül, hogy rést üthetne rajta...

*

Justhék hát egy sorba kerültek nemcsak a szociáldemokratákkal, hanem az osztrák-keresztény-szocialistákkal is. Egy sorba nemcsak Kristófi utcai huszáraival, hanem Lueger Saubrunderjeivel is. Ez a lezajlott hét jelentékeny

eseményeinek rezüméje. A parlamenti szélsőbaloldal, amelynek tradícióból is „kijár” a nemzetiszínű kokárda, új harc szimbolumként a vörös mellé a sárgafeketét is a keblére tűzte. Ezzel a hármas jelvényvel, e triumviratusi ölekezés buzgalmával agyarkodtak Budapesten és Bécsben, hogy a magyar kormánynak ne sikerüljön kiküzdenie a katonai jurisdikció magyar államnyelve érdekében a territorialis elvet. De hát nem erről akarunk szólni. A magyar kormány majd csak eligazítja a dolgát annyira, hogy a szocialis értékekkel becses véderőreformot akár az utcai, akár a parlamenti ellenzékkel szemben is keresztül vigye. Van annyi ereje és az erejét nem fogja kimélni. Amint hogy nem kimélte Bécsben sem és amint hogy megfogja találni a módját, hogy érdekeink megvédessenek a keresztényszocialisták bécsi gánosvetéseivel szemben is. És valóban Istennek való színjáték lesz, amint már ma is az, látni a kétfelé hadakozó kormány kétfelől való ellenfelei soraiban egyrészt azokat, akik nyíltan hirdetik a magyar állam érvényesülése ellen törő leplezetlen szándékaikat, másrészt pedig a teljes magyar állami függetlenség kivívása érdekében szavaló szélsőbaloldali kurucokat. Hiszen hát a politika azért politika, hogy kuriozumokat is termeljen, de ahhoz fogható csudát már jó régen termelt, mint a kormány ellen felvonuló harcosok múlt heti csoportosulása. Mi lesz, ha ez így tart? Luégerék vonulnak be majd a dunaparti palotába, vagy Justhék a Reichsrathba? Avagy bevárjuk, a közösség nagyobb dicsőségére, hogy az általános, egyenlő és titkos emeltyűjén Garamiék is törvényhozókká lesznek és majd megalakítjuk az egységes birodalmi tanácsot? Mert hát hiszen, ha már a mi szélsőbaloldali pártunk egy karába került Luegerékkel és Garamiékkel, akkor valóban mi akadály lehessen is annak, hogy a fránya magyar államiség szószólói minorizáltatván Kristófiék régi színes álmát megvalósíthassa? Az álmot, hogy a magyar „tartománygyűlés” csak addig ülhet együtt, ameddig a Reichsrath többségének engedelmességek, egyébként kapui bezáratnak és a magyar „helytartótanács” együtt intézvé a birodalmi politikát a Reichsrath kénye-kedvével, megyen majd minden úgy, mint a karikacsapás...

**

meg a tanár urat, ezt a jó magyar-arcu, komoly, de nem pedáns fiatalembert, aki, minthogy a szakmájába vágott, szívesen adott nekünk természetrajzi magyarázatokat a Tátra flórájáról, ha kérdeztük.

No tán, már be is mutattam itt az egész kis meghitt társaságot, a melyet a matlárházi fürdőtelepen alkottunk. Az ilyen kis fürdőben hamar megy az ismerkedés, kiált a hasonló társadalmi állásuk közt. Huszonnégy óra alatt nemcsak megismerjük, hanem meg is szeretjük egymást, ha — megszeretni valók vagyunk. Néhány nap alatt olyan bensőséges viszony fejlődött, hogy szinte egy családot alkottunk, amelyből minden feszélyezettség ki volt zárva. Pedig korra nézve ugyancsak nagy különbség volt köztünk, ki köztünk s nem igen tuloznék, ha azt mondanám, hogy ebben a mi kis körükben mind a négy évszak képviselve volt. Megjegyzem, hogy a fiatal tanárbarátunkkal, a vasutas taglarsunk révén, legkésőbb ismerkedtünk meg, de a néhány rövid nap alatt úgy találtam, hogy egészen jól bevált közénk.

A napi programunk readszerint ugyanaz volt. Dél előtt besétáltunk Lomnicra, ahol meghallgattuk a parkzenét, benéztünk a bazárokbá és elmulatgattunk a labdarúgó játékon. A délutáni sétánk ozsonnázás céljából az Itatóhoz (Tränke) vitt, erre a kedves kis turistatelepre, amely ott fekszik a szepes-bélai út mellett, a Lomnic keleti lábánál. Aszfalttal vetekedő sima kocsit vezet oda úda fenyőerdők közt és zúgó-zajgó hegyi patakok fölött. Innen

hazajövet, meg az esteli séta közben szoktuk megbeszélni, ha a napirendtől eltérő nagyobb kirándulás terve merült föl.

Egy este szintén egy ilyen tervet beszélünk meg és közös akarattal meg is állapodtunk, hogy a holnapi napot a Tátrafürednek hegyvidékének szenteljük. A részletes megállapodás szerint másnap a reggelinél találkoztunk és pont nyolc órakor elindultunk gyalog Lomnicra — heten. Társaságunk legújabb férfitagja tudniillik a vasutas barátunk diák fia, ugyanebben az időben külön uton kelt az Itatóhoz. Egmaga, teljes turistafelszereléssel, minden egyéb támasz és vezető nélkül, hogy — mint az apja mondta — tanuljon mihamarabb a maga lábán járni.

Borús időben indultunk el, és már utközben permetezett az eső. Nem igen törődöttünk vele. Így szokott ez a Tátrában lenni, most esik, egy negyedóra múlva már süt a nap. Mire azonban Lomnicra értünk, már nem permetezett, hanem esett. Szépen, arányosan. Még az se szegte a kedvünket. Egyelőre azonban — a gyöngébbekre való tekintettel — várakozó álláson ra helyezkedtünk. Bevonultunk a parkbazar folyosójára s onnan néztük egy ideig, mire vezet az idő. Nem volt nagyon sietős az utunk, hát nem nyugtalankodtunk. E közben fejtünk fölött a szürke égbolt némhogy világsodott volna, inkább egyra sötétebbre vált; lassanként mind sűrűbb köd vont fityolt a környékre s az orrunk előtt levő Lomnici csúcsból már akkorát se láttunk, mint az öklöm.

Hát ennek már fele se volt tréfa, s ugyancsak biztatnunk kellett egymást, hogy neki vágjunk a semmi jóval nem biztató utnak. Nekivágtunk. És bebizonyult itt is, hogy: Audaces fortuna juvat. A ki mer, nyer. Mi mertünk és nyertünk vele olyan látványt, a mely koronája volt mind a többinek.

Rövid haditanács után megrendeltük a birkocsikat és utnak eredtünk. De egy híjján. Az Ilonka mamája a rossz időben nem mert vállalkozni s mi többiek is jobbnak láttuk, ha nem jön velünk. Egy kis kapacitálás ugyan kellett, hogy Ilonka, a mindnyájunk becézett kedveltje az anyja nélkül velünk jöjjön, de az anyai szív hamar megayugodott miután biztosítottuk, hogy mindnyájan úgy vigyázunk rá, mint a szemünk fényére, azonfelül kinevezzük főfelügyelőnek a tanár urat, a kire meg mi fogunk felügyelni.

Szakadó esőben értünk Ó Füredre és innen a villamos vasuton föl a Rózsamenedékházba, ahol volt módunkban kényelmesen tizóraizni, azután megebédelni és utána sziesztázni. Mert tiz órától fogva az eső már nem esett, hanem zuhogott, ömlött szakadatlanul, mintha dézsából öntötték volna. Ez így tartott délután két óráig. Ekkorra már megadtuk magunkat a keserű sorsnak és letettünk a reményről, hogy a kitűzött célunkat csak részben is elérjük, a midőn egyszerre csijedni kezdett a zuhogás, oszlásnak indult a nyomasztó lucskos köd, föltárult az alattunk elterülő keskeny völgyfenék, kezdtek mutatkozni a szemközti lévő óriás fenyők

Ad vocem karikacsapás! Mi lesz majd azzal a híres karikásostorral, amelyet Justhék végigcicomáztak a nemzetiszinnel, hogy a népszerűségüket valahogyan megreparálják? Mi lesz a Justh Gyula magyar fokosával? Szegre kerül? Avagy visszaküldi a küldőjének? Vagy talán a bécsi történelmi emlékek közé küldeti Kristófi-val, prezentáltatván hívséges odaadását Luegerék egyedül üdvözítő általános, egyenlő és titkosa irányában? Mert hogy a szocialistákkal való kedves hajlandóság körül előbb Kristófi előtt kellett leszerelniük Justhéknek, mielőtt Garamiék megmozdultak, az olyan világos, mint a kétszer kettő... Százat egy ellen, hogy a szocialisták hétfői határozata előtt vagy Justh Gyula látogatta meg Kristófit, vagy Kristófi Justhot (az udvariassági formula mellékes), de hogy Kristófi tálcán kínálta a szocialisták hajlandóságát, az bizonyos és hogy Justhék Kristófi kezéből fogadták el a szocialista segítséget, ez is pozitívum. Csak azt nem látták, hogy a Garamiék rózsacsokrát azon nyersen, a száraz tövisével fogják átnyújtani. És most azon tanakodnak, hogy ki vegye át a csokrot. A Magyarországek csak éppen immelámmal tennék. Justh Gyula meg sem mozdul. Még nem reagált. Mi fog még itt kiszülni? Kelemen Samuék annak idején olyan feltétellel fogadták el az Omke választási támogatását, hogy obstruálni nem fognak, most pedig a Garamiék háta megett Kristófi obstrukcióra szoritja őket... A kutyaszorító nem valami kényelmes instrumentum, de akik most Kristófi-val pakliznak a Justh-párt háta megett, a kutyaszorításnál is cudarabb helyzetet teremtettek... Vajjon hogyan evickélnek ki belőle. Mert ez a mostani csapda fogasabb valami ám, mint a bank-campagne volt. Abból legalább a bőrét menthette a párt, ha a cifra ruháját le is rántották róla. Most azonban már az eleven bőrre megy a játék...

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Aradi Ipartestület” XXVII-ik közgyűlése vasárnap d. u. lesz. A fél 3-kor kezdődő ülés elé nagy érdeklődéssel néz az iparosság, mert nemcsak alapszabály-módosítás, hanem választás is van a napirendben. 40 rendes és 10 póttagot választanak az előjáróságba. A hivatalos jelölő-bizottság jelölése: 1. Ifj. Czeiler István asztalos, 2. Frick József építész, 3. Fock

és mögöttük a hegyóriások körvonalai. És — kisütött a nap.

Nincs és nem volt az a koronás vagy koronázatlan felség, a kit valaha olyan lelkes hurrával köszöntöttek volna, mint a hogy mi a ragyogó nap ő felségét üdvözöltük. Fél is kerekedtünk haladék nélkül, s pár perc múlva már uton voltunk le a vizesések fele.

Nem először láttam a Tarpataknak ezeket a híres zuhatagjait, de a mit most láttam, az új volt, meglepő és hatásában szinte megrendítő. Így voltak vele a többiek is, a kik már máskor is jártak itt. A többórás nagy esőzéstől kétszeresre dagadt patak tajtékos, milliárd vizsikrát rakétázó vize az esés gyorsaságában is megnövekedve, olyan szédítő sebességgel rohant, zuhogott lefelé, hogy jó ideig szinte megdöbbenve álltunk sorfalat már az első esésnél s a habverések homéri zajában egymás szavát nem értve, félig kábultan merültünk el a nagyszerű látvány nézésébe.

A felsőbb vizeséseknél csak még fokozódott a grandiózus látványosság hatása. De még ezeknél is szebb, nagyszerűbb, fölségesebb látványt várt ránk odafönt a Zerge-szállónál. Itt a mély völgy kissé kitágul s a völgykallant két oldalt övező hegyóriások sziklafalainak hasadékain, száz, meg száz évszázadok alkotta csatornán csillogva ömlött, rohant lefelé a víz, a szétomlott felhők s a megolvadt hómezők bőséges vize — le a láthatatlan mélységben zuhogó Tarpatakba. A lefutó vizek majd fehé-

Gábor esztergályos, 4. Georgiades József szabó, 5. Glück Károly mészáros, 6. Göncz József bádogos, 7. Gruber István fodrász, 8. Joannovits Antal szücs, 9. Schaffer József könyvkötő, 10. Sztójakovics Milán hentes. Póttagok: 1. Dengelegi Ferenc szabó, 2. Diamant Jenő bádogos, 3. Gartner Márk lakatos, 4. Glück József szobafestő, 5. Jäger József esztergályos, 6. Lenkey Ferenc lakatos, 7. Krisán Dezső esztergályos, 8. Pribán Miklós hentes, 9. Tsch Miklós borbély, 10. Zimmermann János cipész.

Bőség a városi pénztárban.

— Főlegesen kivetett póttadók. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A jövő héten készül el a városi számvevőség a múlt esztendő gazdálkodásának hűséges tükrével, a zárszámadással. Ez a tény maga is haladást jelent, mert az előző években a munkatorlódás miatt a szokásos terminust nem tudta a számvevőség betartani és majdnem a költségvetéssel egyidőben, alig néhány nappal előbb, került a közgyűlés elé a vaskos füzet, melyet igen kevesen forgattak, annál kevésbé tanulmányoztak azzal a komolysággal, melyet a zárszámadás megérdemel.

Ennek az igazsága azonnal szembeötlő lesz, ha rámutatunk a most elkészült zárszámadások rendkívül érdekes eredményére. Az az örömdetesnek látszó végeredmény tudniillik, hogy a múlt esztendő gazdálkodás körülbelül százhusz-százötvenezer korona felesleggel végződik, — pontos szám még nem áll rendelkezésre — azt bizonyítják, hogy a város költségvetése az ellenkező határozat ellenére is, nem reális. Évek óta folyton azt hallja a törvényhatósági bizottság, hogy szakítani kell a régi rendszerrel, mely a költségvetésben a kiadásokat a minimumra leszorította, bevételeket pedig a maximumra emelte és aztán évközben póthitelekkel volt kénytelen dolgozni, mert a kiadások emelkedtek és a bevételek maradtak az előirányzat mögött. A közgyűlés szakított ezzel a rendszerrel és ime mi a következménye? Az, hogy 1909. és 1910-ben is legalább hat százalékkal szedett a város több póttadót, mint a mennyire szüksége lett volna. Ebből pedig önként következik az, hogy még a maximálisan leszállított kiadásokon felül is költenek a város, mert az a

jelszó, hogy a mi nincs költségvetésileg megszavazva, arra lesz fedezet a megtakarításoknál vagy a pénztári feleslegből.

A város a múlt évben olyan bőviben volt a pénznek, hogy még a költségvetésében megszavazott kölcsönöket sem vette fel, hanem pénztári készletekből fedezett több adósságot. Így például a vízvezeték megváltására bírói letétbe helyezett egy millió kétszáz ezer korona regále kártalanítási kötvények elmaradó kamatainak pótlására hatvanezer korona hitelt szavazott meg a közgyűlés a pénzügyi egyensúly fentarthatására. Ezt kölcsön útján szokta fedezni a város. A múlt esztendőben nem került sor a kölcsön felvételére, mert a bevételek szükségtelemé tettek. A jéggyár építésénél tízezer korona tulkiadás mutatkozott. Ezt sem kölcsön útján, hanem a házi pénztárból térítette meg a város.

Ezt a pénzbőséget a házbéradó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának óriási emelkedése szülte elsősorban. Száz ezer koronával többlet vett be a város ezeken a címeken mint azt remélte. Az ingatlan átírási illetékek díja éppen száz százalékkal huzott többlet, mint azt előirányozták. Negyvenezer korona helyett nyolcvanezer korona volt a bevétel.

Ez azonban nem egészséges állapot. Ilyen meglepetések valóban reális költségvetés mellett nem érhetik a várost, mert a nagy felesleg rendszerint nem számítódik a jövő év javára, hanem azt elköltik ezer és ezer féle címen. A közönséget gondolkozásra készíteti ez a nagy bőség és azt kérdezi, vajon miért dolgozik villamos erővel az adóprés, amikor százezrek hevernek felhasználatlanul a város pénztárában. A város közönségének gazdasági helyzetével, adóközpénzességével nem áll egyenes arányban az az „örvendetes” jelenség, hogy a törvényhatóságot ilyen szerencse éri.

Csak egy esetben lenne elfogadható. Ha a felesleg valami maradandó, nagy zseniális vagy kulturális alkotásra lenne fordítható. Ez azonban nem történik meg, mert elaprózva ezer más, nap-nap után felvetődő és előre nem látott szükséglet nyer belőle kielégítést. Azt sem remélhetjük, hogy a póttadók leszállítására fordítanak. Arra még nem volt példa a történelemben.

ren fénylettek, mint egy óriás orgona sípjai, majd, a futó felhőrongyokból ki kibukkanó nyári nap tüzes sugarai rájuk esvén, a szírvány összes színeit szórva égtek, ragyogtak szemkápráztatón. A lábaink gyökeret vertek, a hogy néztünk fölfelé. Ajkainkon elnémult a szó s a lelkünk megtelt imádsággal. A fölmagasztaltságnak ebben a pillanatában én törtem meg a csöndet:

— Isteneknek való látvány!

Az álmélkodásától fölcsozdott társaság ujjongva erősítette meg a szavaim igazságát és boldognak vallotta magát mindenki, hogy ebben része lehetett. Senki se bánta a kiállott vizsontagságokat: mert tisztába jöttünk azzal, hogy ilyen látványban (s ezt nyomtatékkal ajánlom a Magas-Tátra ujonc-látogatóinak figyelmébe) csak hosszas, nagy esőzés után gyönyörködhet a hegyek vándora. Mondhatom, hogy ezért érdemes volt órákig ázni-fázni, sarat taposni. Ha tizszerannyi ideig élnek, mint a meddig élni fogok, azt a látványt akkor sem felejteném el.

Az emberi életnek azokat a ritka pillanatait éljük át itt, a mikor a szívek megnyílnak s szeretnénk az egész világot keblünkre ölelni. Nem is csudálom, hogy a nagyszerű látvány hatása alatt az Ilonka kis keze a felügyelő uréba (már mint a tanár uréba) tévedt és ott is maradt jó sokáig. A többiek nem látták, de én véletlenül észrevettem. Nem tudom, hogy a tévedés előidézésében melyik volt a kezdő, de

megértettem, hogy ilyen körülmények közt ez természetes. A tanár ur helyében én sem tettem volna másként. Hanem azért megcsipkedtem őket egy kicsit. A hogy megindultunk a Zerge-szálló felé, az elől lépkedő fiatal párhoz csatlakoztam

— Nos, kicsikém, hogy van megelégedve a kirándulásunkkal? — fordultam Ilonkához.
— Nagyszerű, páratlan! — volt a lelkes válasz.

— Remélem, hogy a kedves felügyelő barátunkkal is meg van elégedve?

Ezt a második kérdést már mosolylyal kísértem és elég gonosz voltam a felém lévő bal kezecskéjét is gyöngéden megszorítani.

A leányka fülig piros pipacs lett.

— Maga rossz bácsi! — rebegte inkább, mint mondotta.

— Nevetve osontam el tőlük.

Bent a Zergében elköltött futó ozsonna és vagy két tucat képeslevelezőlap megírása után följajlott kedvben térünk vissza s Ilonkát teljes jókarban szolgáltatunk át a mamájának Lomnicon, a hová elébünk jött.

És most, ime, hozom az okmányt, amely bizonyosságot szolgáltat a bevezető tétel igazságáról.

A napokban levelet kaptam olyan helyről, ahonnan nem szoktam levelet kapni. A címzés könnyen fölismerhető női írás volt. Kíván-

Eppen úgy, mintahogy Róka József pénzügyigazgató egy önfelédtt pillanatában a közgazgatási bizottság ülésén őszintén bevallotta, hogy az egyszer befizetett adót onnan többé senki ki nem ássa. Ez elv, melyhez csodálatosképpen a magyar hatóságok csökönyös szívdősséggel ragaszkodnak.

Aradiak a nagyvárad esküdtszék előtt.

— Öt sajtóper. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A nagyvárad esküdtszéknek május 2-án kezdődő ciklusán öt olyan sajtóper kerül tárgyalásra, amelynek szereplői aradiak, vagy aradmegyei emberek.

Május 3-án Károlyi Gyula gróf volt aradi főispánnak Savu Constantin román hírlapíró ellen indított sajtópere kerül tárgyalásra. Savu Constantin ezelőtt néhány évvel egy vármegyei közgyűlés alkalmával írott cikkében úgy nyilatkozott a főispánról, hogy az Savut provokáltatta. Savu az elégtételadást megtagadta, mire Károlyi Gyula gróf a román újságíró ellen rágalmazásért sajtóper indított.

Május 5-én Giurgiu Gyula, a Tribuna fellelős szerkesztője, nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségével vádolva fog az esküdtszék előtt állani.

Május 8-án az a nyomtatvány útján elkövetett rágalmazási per kerül tárgyalásra, amelyet Visontai Kálmán volt aradi rajztanár indított Sebessy Ferenc asztalosmester ellen s a melynek tárgyát már ismeri a közönség.

Május 9-én Nikolics Döme ügyvéd lesz a vádlott nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás címén egy négy esztendővel ezelőtt történt ügyből kifolyólag. Még 1907-ben az ujszentannai tanítók Eötvös Mihály, Molnár Ödön, Lulay Mihály és Hencz Mátyás élesen összekülönböztek az igazgatójukkal, Szabó Bélával. A tanítók panaszt emeltek a miniszteriumban és a tanfelügyelőségél és azt állították, hogy az igazgató anyagilag megrövidíti őket; az őket illető vizsgadíjakat zsebrevágja, a tanulók klasszifikálására pressziót gyakorol, egyes növendékeket vizsga nélkül felsőbb osztályba átenged, az igazgató valóságos rendőri hivatást teljesít és a tanítók fiókját alkuleszal fel-

csian bontottam föl. Kartonlap hullott ki belőle nyomtatott írással. Ahogy végigfutottam a szememmel, örömteljes Ah! kiáltás röpött el az ajkamról. Ez állott rajta:

Zádor Ilonka

és

Keresztury Kálmán

jegyesek.

A karton hátsó lapján meg írás volt, a címzéssel egyező finom női írás:

„Meleg üdvözet a rossz Bácsinak és a kedves Néninek. Ilonka.”

Ma róla értetődik, hogy a forduló-posta már vitte a mi gratuláló levelünket. Igazi öröm és melegség áradt ki annak minden sorából. Az édesanyja nem áldhatja meg igazabban a köntendő frigyét, mint ahogy mi az írásunkban megáldottuk. Én azonban a magam részéről függelékét is írtam hozzá. Ezt:

„Az eljegyzés az, amit a népies nyelv kézfogónak nevez. Ez a mostani kézfogó, amit velünk szívesek voltak tudatni, csak cerimónia. Az igazi kézfogó már megvolt ezelőtt pár hónappal a Tátrában, olyan oltár előtt, amelyhez foghatót emberi kéz nem alkothat az esküyjükre.”

A nevem alá pedig odairtam:
„A rossz bácsi, de akinek jó szeme van, úgy-e?”

nyitja, magánleveleiket és egyéb okmányaikat átolvassa, magához veszi stb.

A tanítók feljelentésének az lett az eredménye, hogy először is a panaszló tanítók ellen indították meg a fegyelmi eljárást, majd utóbb az igazgató ellen is. A tanítókat közben el is helyezték Ujszentannáról. Másrésztől azal komplikálódott a dolog, hogy Szabó Béla feljelentette a tanítókat rágalmazásért azon a címen, hogy a tanítók őt a csendőrségen lopással meggyanúsították. Egy újságban pedig cikket írt, amelyben a saját rehabilitálásának tüntette fel a tanítók áthelyezését. Ezt az ügyet a lapok sokszor ismertették s mi is megírtuk, hogy Szabó tényleg rehabilitálva került ki a hosszú pörösködésből.

Nikolics Döme, aki a tanítóknak a járásbiróságon lefolyt rágalmazási perben a tanítók védője volt, a fő tárgyaláson azt az indítványt tette, hogy a bíróság vizsgálta meg Szabó Béla elméleti állapotát, mert az igazgató egy beadványban maga is elismeri nagyfokú idegességét és mert Szabó vagy nagyzási hóbortban, vagy üldözési mániában szenved. Egyben pedig az ügyvéd az ügy akkori állását az Aradi Híradó című lapban ismertette.

A megindított fegyelmi eljárásoknak az lett a vége, hogy az igazgatót felmentették, a tanítókat azonban 50—50 korona bírságra ítélték. Erre azután Szabó Béla igazgató Nikolics Dömének az Aradi Híradóban megjelent cikke miatt rágalmazás címén sajtóper indított. Ezt fogja most tárgyalni a nagyvárad esküdtszék.

Május 13-án Schulik Kálmán aradi hírlapíró rágalmazási pere kerül tárgyalásra, amelyet Csiky Tivadar dr. főispáni titkár indított ellene. Schulik egy aradi hetilapban azt írta a főispáni titkárról, hogy rendetlenül jár a hivatalába. Ez iránt a sajtóper iránt nagy érdeklődés mutatkozik, mert Schulik Kálmán egész sereg tanut jelentett be állításai igazolására. Hogy a tanuk mit vallottak a vizsgálat során, az eddig nem került nyilvánosságra.

VÁROS ÉS MEGYE.

A waggongyári munkások házépítési akciója. Ma délután Lócs Rezső tanácsnok elnöklésével szűkebb körű bizottság zárt ülést tartott és a waggongyári munkások munkaház építési akciójával foglalkozott. Mint ismeretes Gerber Mátyás és társai waggongyári munkások azt kérték a várostól, hogy vagy a teksztilyár mögött, vagy a dohány kísérleti telepen adjon telket munkaházakra és segítse elő más eszközökkel is azok építését. Az említett telkek időközben más célra használtattak fel. Ujabb kérvényükben azt kérik, hogy a város vegye meg a Mosóczi teleppel szemben fekvő Gutzjahr telep egy részét és eszközöljön ki államsegélyt, továbbá a Weitzer hagyaték egy részének felhasználásával tegye lehetővé a munkaházak építését. A bizottság ma délután tartott ülésében ezzel az újabb tervvel foglalkozott és az érdekeltek meghallgatása után azok előadását jegyzőkönyvbe foglalta. Határozatot nem hozott, mert erre a tanácstól felhatalmazása nem volt, de meg állásfoglalásával nem akart prejudikálni annak az ankétnek, melyet Varjassy Lajos polgármester hív össze a közeli napokban. A munkások képviselői elmondották, hogy két szoba és konyhából álló lakásokat óhajtanak építeni és évi 200 korona bérrel 25 év alatt törleszteni a befektetési összeget, de azt óhajtják, hogy a város azonnal adja tulajdonukba a házakat. Azt is kívánják, hogy ne valamely gyár közelében építsen a város, mert ők tiszta levegőjű, füstmentes lakásokat akarnak. A város képviselőinek számítása szerint, ha a kor-

mány 200 ezer korona államsegélyt adna, mint azt Sopronban, Temesvárott, Pozsonyban és Győrött tette, a törvényhatóságnak 250 ezer korona kölcsönt kellene felvennie, mely 7 százalékos törlesztés mellett évi 17.500 korona terhet jelentene. A száz ház bérösszege 20 ezer koronát tenne és így még egy veszteségi alap is létesíthető lenne. Gutzjahr Mihály kijelentette, hogy hajlandó 20 holdat kihalítani telke középső részén munkaházak részére és annak négyszögölét 4—5 koronáért adja el. Hat hónapos opciót biztosít a városnak. Ezeket a kijelentéseket a bizottság, mint említettük, a tanács tudomására adja.

Utak és utcák javítása. A tanács ma tartott ülésén utasította a mérnöki hivatalt, hogy az összes utjavítási munkálatok terveit és költségvetéseit terjessze be, mert az utak és utcák nagy részét tavaly teljesen elhanyagolták és nem javították, úgy, hogy tönkre mennek a kövezések.

Forrongás a zab miatt.

— Botrányok a budapesti tőzsdén. —

Távirati tudósítás.

Budapest, április 22.

A börzén mostanában nap-ban után óriási izgalmat idéz elő a spekuláció. A spekuláció élén Szacellary György, a dorogi kerület képviselője, az ismert börzebizományos áll, aki az utolsó szem zabot is megvásárolta. Hetek és hónapok óta folyik ez a zabvásár, olyan vehemenciával, amilyenre a legöregebb börzeanerek sem emlékeznek. De nemcsak a zabba van baj, hanem a búzával és a rozsossal is. Ebből is olyan horribilis kvantumot vásároltak össze az utóbbi időben, hogy a levegő veszteséges és minden pillanatban explozióktól tartanak. Attól lehet félni, még pedig alaposan, hogy nagyon sokan elveszük a penzüket, meg pedig többnyire kis börzeanerek és szegény gazdák, akik belementek a kontrembe.

A peidatlan izgalmak okai a következők:

Az idén több ring alakú buza, rozs és zab bevásárlására. A buza bevásárló konzorcium tagjai: Hatvany-Deutsch Sándor paró, a Viktoria-malom és a Kobrák-cég. A rozsringet egy becsi nagy terménykereskedő-cég krealta. A zab konzorcium elen pedig Szacellary György áll, aki a magyar esoztrak ügyfelei számára vásárolta össze a tementelen zabot. Ennek egyrészt, kétszázhuszezer méter-mazsat de fakio át is vetek Szacellaryék, a többi kétszázzezer méter-mazsa pedig aprilis végére szállítandó. Szacellaryék ugyanis eladták a teugnnyi zabot és így szüksegük van arra, hogy az összevásárolt summat át is vegyék. Brana és Bécs között hetek óta csaknem kizárolag a Szacellary-cég számára szállítottak zabot az uszalyok és a líferalas még egyre tart.

A Szacellary-ringgel szemben a következő nagy gabonacégek allanak: a Schreiber D. és Fiai cég, Sandor Armin, a Schlesinger és Pollákovic cég és Markus testvérek. Ezek kötelesek számitani a Szacellaryék által vásárolt zab-kvantum legnagyobb részét. De nem tudják szállítani, mert nincs. Amennyit nagy-nehezen össze tudtak venni, azt már líferáltak, de a szállítmány legnagyobb részével meg adósak. Most azt suttojjak a börze környékén, hogy a megriadt eladók szokványtermenynek minősítették a rossz, dohos és buaos romániai zabot és így menekültek ki a bajból. Ez azonban nem fog sikerülni, mert a börzebizottság független tagjai nem kaphatók ilyen lelküsmertlenségre. Valaminthogy nem kaphatók arra a másik suskusra sem, hogy a likvidáció kurzusok megállapításánál Szacellaryék ellen ha-

tározzanak. A kurzusok megállapítását ugyanis kiváló, független urak végzik, akik a megszorult zabliferánsok számára nem fognak inkorrektet elkövetni. Aki a zabot eladta, az szállítsa, ha tudja, ha pedig erre képtelen, akkor viselje kötésének összes következményeit.

A zab-küzdelemben egyébként ma a budapesti tőzsdén botrányos jelenetek játszódtak le. Közvetlenül a zárás előtt 10 korona 80 fillérről 10 fillér áresés állott be, úgy, hogy azt hitték, hogy 10 korona 70 fillérről fog zárulni az üzlet. Öt perccel fél kettő előtt hirtelen megjelent a Rosner és Faludi gabonabizományi cég egyik tagja, Rosner Miksa és a már félig üres teremben 11 koronás árfolyamon keresett megvételre zabot. Alig hangzott el az ismert: *Vesztek tizenegyért!* kiáltás, amikor óriási lármát támadt a teremben. A tőzsde-tagok két táborba oszlottak s az ellenfelek súlyos gorombaságokat vágtak egymás fejébe. Rosner ép a Márkustestvérekkel került szembe, akik már eddig is tetemes veszteségeket szenvedtek. A két Márkus rárohant Rosnerre; már-már tettelességre került volna a sor, ha a tőzsde vezetősége nem csengeti le a mai üzletet s így a további harc feleslegessé vált. A zab zárlati árát 10 korona 80 fillérben állapították meg.

A mai minisztertanács.

— Khuen Bécsbe utazott. —

Távirati tudósítás.

Budapest, április 27.

Még tegnap délelőtt intézkedett a miniszterelnök Bécsből, hogy a kabinet tagjai ma délelőtt minisztertanácsra jöjjenek össze. A minisztertanács 11 órakor kezdődött a még gyöngélgédő Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter lakásán. Ezen a tanácskozáson a szabadságon levő Serényi Béla gróf kivételével valamennyi miniszter résztvett és a miniszterelnök tájékoztatta a kabinet tagjait a legutóbbi bécsi tanácskozásoknak és a tegnapi audienciának eredményéről.

Félhivatalosan ezt jelentik a minisztertanácsról: Ma délelőtt pontban 11 órakor Serényi Béla gróf földművelési miniszter kivételével az összes miniszterek megjelentek Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter Döbrentey-utcai lakásán, ahol Khuen-Héderváry Károly elnökletével minisztertanácsot tartottak és resszort kérdésekről is tanácskoztak.

Először Zichy János gróf érkezett Hieronymi Károly Döbrentey-utcai lakására. Pár másodperccel később Hazai Samu honvédelmi miniszter jött meg és a ház előtt sétálva bevárta Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnököt, aki titkárával, Bárczy Istvánnal érkezett meg. Khuen és Hazai együtt tárgyalva mentek Hieronymi lakására.

Ezután megjött Székely Ferenc is, majd 11 órakor automobilon Lukács László, aki nagy irattáskát hozott magával.

Ebből azt következtetik, — írja egy est lap — hogy a félhivatalosnak az a kijelentése, hogy a minisztertanács resszort-ügyeket is tárgyal, a pénzügyminisztérium egyes folyó ügyeire vonatkozik. A minisztertanácsok rendes jegyzőkönyvvezetője, Skerlecz Iván báró nincs jelen.

A miniszterek tanácskozása a délutáni órákban ért véget.

Magánforrásból ezt jelentik:

A mai minisztertanács után, miután a miniszterelnök kiadta a kommunikét, hogy folyó ügyekről tárgyalnak, az újságírók a lépcsőházban körülfogták a kormány tagjait s kérdésekkel ostromolták őket:

— Mit irhatunk, kegyelmes uram, a minisztertanácsról?

— Azt, hogy a minisztertanács véget ért, — válaszolt Khuen mosolyogva.

— Lehet-e remény, hogy a minisztertanács mai határozata alapján létrejön a meg egyezés az osztrák kormányval?

— Majd elvállik, — mondta Khuen, — én mindenesetre az éjszaka folyamán Bécsbe megyek s holnap folytatom az osztrák miniszterelnökkel a tárgyalásokat.

Eközben az egyik újságíró, célozva Khuennek egyik előző bécsi útja után tett ama kijelentésére, hogy a magyar követeléseknek mind a száz százalékát hazahozzák, hallkan ezt a megjegyzést tette:

— A száz százalék még minig megvan?

A kérdést egyedül Székely Ferenc hallotta, vagy akarta meghallani, aki erős fejbólintás kíséretében mondta:

— Igen, igen megvan!

A tegnapi audiencián, mint azt már jelentettük, egy új terv merült fel, amelyről a *Neue Freie Presse* ma reggeli száma a következőket írja:

Az osztrák kormány tudvalevőleg azt kívánta, hogy azoknál a vádlottaknál, akik Magyarországon szolgálnak és magyarul és németül értenek, a büntető bírásokodás tárgyalási nyelve a német legyen. A magyar kormány ezt nem fogadja el. A tegnapi kettős audiencián az osztrák miniszterelnök némi engedményt tett. Azok számára, — így szól az új terv — akik németül is, vagy pedig csak németül értenek.

a törvényszék maga határozza meg, hogy a tárgyalási nyelv magyar vagy német legyen.

A magyar miniszterelnök ebben a formában nem fogadta el a tervet. Az osztrák miniszterelnök azonban abban reménykedik, hogy, ha nem is az egész tervet, de azt mégis elfogadja a magyar kormány, hogy a csupán németül tudó vádlottak számára a törvényszék határozhassa meg a tárgyalási nyelvet. Hajlandó az osztrák kormány még egy engedményt tenni: kész a törvénybe olyan kifejezést belevenni, amely határozottan utal arra, hogy a német nyelvnek a katonai bírásokodásban való alkalmazása csupán kivétel. Most már csak az a kérdés, hogy e közjogi engedmény ellenében elfogadja-e a magyar kormány, hogy a csupán németül tudó vádlottak számára törvényszék határozhassa meg a tárgyalás nyelvét.

Budapestről jelentik: Khuen gróf miniszterelnök ma éjjel 11 órakor Bécsbe utazott. Holnap délelőtt érintkezésbe fog lépni az osztrák miniszterelnökkel, hogy a mai minisztertanács eredményét vele közölje. Jól értesült forrás szerint a magyar kormány eddig elfoglalt elvi álláspontjától a nyelvkérdésben semmiképpen eltérni nem hajlandó, ennél fogva mindazokat az indítványokat, amelyeket az utóbbi napokban a territorialitás elvét, illetőleg tettek, a minisztertanács elvetette. Miután azonban a magyar kormány az osztrák kormányhoz épp a választások előtt áthidalhatatlan nehézségeket okozni nem akar, így újabb tárgyalásokba bocsátkozik elvi álláspontjának teljes fenntartásával és erős elhatározásával, hogy ebben a kérdésben engedni nem fog.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel- lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

SPORT.

Katonai díjlovaglőverseny.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

Az aradi huszártisztikar mint minden évben, az idén is katonai díjlovaglő versenyt rendezett.

A verseny ma délután folyt le igen élénk érdeklődés mellett, a szép, verőfényes idő sokakat vonzott ki a pályára. Ott láttuk lovag Woraffka Tivadart, a 12. dandár parancsnokát, dravodoli Maticz Henrik vezérőrnagyot, Schönberger Brunó báró ezredest, bunyai Szivó Sándor ezredest, Vásárhelyi Józsefet, Purgly Lászlót, Cserépy Árpád huszárnagyot, Lattka Vencel tüzér lovagüteg osztályparancsnokot és másokat.

A verseny délután két órakor kezdődött s lefolyása a következő volt:

I. Pótlóvasok díjlovaglása. 1. Ollé Vilmos hadnagy („Kancsal” nevű lovával.) 2. Frank Hugó hadnagy („Kassa” n. l.) 3. Perczel Dénes hadnagy („Koburg” n. l.)

II. Idősebb lovak díjlovaglása: 1. Köhler Ernő hgy. („Hitvány” n. l.) 2. Benedek Géza hgy. („Drágica” n. l.) 3. Ollé Vilmos hgy. („Hata” n. l.) 4. John Hugó hgy. („Daniló n. l.) 5. Perczel Dénes hgy. („Ecsed” n. l.) 6. Szunyogh Rudolf zászlós („Lucifer” n. l.)

III. Díjgratás. 1. Halmay Barnabás zászlós („Idiot” n. l.) 2. Szunyogh Rudolf zászlós („Lucifer” n. l.) 3. Asztalos Béla hgy. („Grastenfel” n. l.) 4. Perczel Dénes hgy. („Ecsed n. l.) 5. Frank Hugó hgy. („Himmler” n. l.) 6. Benedek Géza hgy. („Cimbal” n. l.) 7. Basch Viktor hgy. („Gouverneur” n. l.) 8. Geldern Oszkár hgy. („Komorna” n. l.)

IV. Jeu de barre. (5 csoportban. Minden csoportban 3 katonatiszttel.)

1. Köhler Erna hgy. („Cimbal” n. l.) 2. Halmay Barnabás zászlós („Kináló” n. l.) 3. Benedek Géza hgy. („Drágica” n. l.)

Az elsőre 12, a másodikra 15, a harmadikra 26, a negyedikre 15 katonatiszt nevezett be.

Jóval elmult már 3 óra, mikor a verseny befejezést nyert s a győzők tárgyakból álló jutalmakat a győzteseknek átadták.

Este 8 órakor a Központi-szálloda éttermében társasvacsorára gyűltek össze a tisztek, amelyet táncmulatság követett.

A táncestélyen a következő katonai és polgári előkelőségek jelentek meg:

Fábray Sándor dr. acev. vezérigazgató, Csernovics Diodor jószágigazgató, Fábrián Lajos törvényszéki elnök, Sármezey Endre, Capdebó Ferenc (Temesvár), Woraffka Tivadar dandárparancsnok, Eber Viktor alezredest, Sivo alezredest, Mátyásy Albin őrnagy, Dadányi Lajos őrnagy, Toms Pál kapitány, Hübl József kapitány.

A rendezőség a megjelent hölgyek névsorát a következőkben állította össze:

Urasszonyok: Fábray Sándorné, Fábrián Lajosné, özv. Jakabffy Dezsóné, Woraffka Tivadarné, Sármezey Endréné, Reicher Károlyné, gróf Zichy Béláné, báró Bánhidya Antalné, Hofbauer Sándorné, Hauser Sándorné, özv. Hauser Károlyné, Darvas Lajosné, Vásárhelyi Lászlóné, Vásárhelyi Janka, Eber Viktorné, Mátyásy Albiné, Laczay Eudréné.

Urleányok: Fábray Nóra, Csernovics Mimi, Fábrián Papi, Woraffka nőv., Richter Pepe, Sármezey Mici, Monti Lola, gróf Zichy Eva, Capdebó Roxin (Temesvár), báró Bánhidya Stefánia, Baross nőv., Hofbauer Elma.

+ A 33-as Football Klub Aradon. Alighogy az Urak eltávoztak, máris egy újabb nagy klasszisu csapat: a 33-as F. K. látogat el hozzánk, hogy pompás játékát, melyben közönségünknek most már másodízben lesz alkalmazni gyönyörködni, bemutassa. A régi 33-as félelmes csatárlánca, mely most még erősebb, mert megerősödött Székány-nal, a kiváló balszélsővel, a leggoalképebb csatárlánca és ugyancsak biztosnak kell lennie annak a védelemnek, mely ezt a csatárost feltartja. A 33-asok védelme is teljes lesz

ez alkalemmlal, amennyiben Bosnyákovits csak kiegészítve jön Aradra. Csak természetes, hogy az A. A. K. ismervén félelmes ellenfelét, minden erejét a győzelem kivására fogja fordítani. Az A. A. K. hátralévő idejét erős trainingre fordította, hogy a szimit győzelemre vigye. A mérkőzés az A. A. K. Török I. utcai sporttelepén lesz, 1/5 órai kezdettel. Helyárak: Páholy: 7 korona. Páholyülés: 2 korona. Tribün ülőhely 1 kor., állóhely 60 fillér, diákhely 20 fillér.

+ Elmaradt mérkőzés. A mára hirdetett Aradi Sportegyesület és a „Bácska” Szabadkai Atletikai Klub közötti bajnoki mérkőzés utóbbinak Arad javára történt lemondása folytán elmarad.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Jogásznapi.

Irta: Dlószegi Győző dr., borosjenői kir. járásbíró.

Április 30-án emlékezetes napja lesz Aradvárosának és Aradvármegyének. Az ország elsőrendű jogtudósai adnak egymásnak találkozót, hogy aktuális jogi kérdéseket megbeszéljenek, ismerkedjenek és propagandát csináljanak az ország első jogászegyletének, a budapesti Magyar Jogászegyletnek.

A Magyar Jogászegylet az utóbbi időben azt az üdvös ujtást hozta be, hogy időnkint az ország nagyobb városaiban nagygyűlést tart; így legutóbb Kassán tartotta nagygyűlését, mely nagygyűlésnek emlékezte hosszú időn át fennmarad Kassa jogászközösségében.

A Magyar Jogászegylet pártolása minden jogásznak kötelessége, mert ez a legalkalmasabb eszköz a törvényhozás gyakorlatias irányítására. A legtöbb igazságügyi törvényjavaslat előzőleg a Jogászegyletben képezi alapos vita tárgyát. A Jogászegylet kiadmányai pedig eme vitatkozások anyagát széles körben megismertetvén, a szak- és napilapok átveszik és folytatják a vita fonalát, így lehetővé teszi az ideális állapotot, hogy az ország minden hozzáértő polgára szellemi munkájával hozzájáruljon a törvény előkészítéséhez.

Ha a Jogászegylet tagjainak névsorát átnézzük, látjuk, hogy nagy vidékek, sőt törvényszékek vannak, ahol a Jogászegylet tagjai nem találhatók. Szomorú állapot, hogy jogi szakirodalom iránt hazánkban épen a jogi pályán levők körében csekély az érdeklődés. Büszkén hivatkozunk arra, hogy *eminenter jogásznemzet* vagyunk és a legtöbb joggal foglalkozó hazában még jogi szaklapot sem találunk.

Megszámlálhatatlan a 2 és 4 filléres lapok száma, melyek gomba módra szaporodnak és a *felületesség melegágyai*, míg a jogi szaklapokat ujjainkon megszámlálhatjuk s ezek is csekély olvasottságnak örvendenek, úgy, hogy mint az Ügyvédek Lapja is, csak a szerkesztő nagyfokú áldozatkészségének köszönheti létezését.

Fiatallal jogász koromban megütközéssel tapasztaltam, hogy vidéki nagyvárosokat, törvényszéki székhelyeket be lehet járni anélkül, hogy csak egy jogi szaklapra is bukkannánk. Kávéházakban, kaszinóknak mindenféle szaklap van, csak épen jogi szaklap nincs. Aradváros dicséretes kivételt alkotott utóbbi időben az Aradi Jogászegylet és a Jogászok Lapjának megalapítása által, de sajnos, különösen a vidék jogászközössége ezek iránt nem mutat olyan érdeklődést, mint amilyen elvárható volna. Biráktól és ügyvédektől hallani olyan kifejezéseket, hogy nekik nem kell a Jogászok Lapja.

Ez általános közömbösségen akar segíteni a Magyar Jogászegylet, impozánsnak ígerkező nagygyűlése által. Itt lesz az egyet tevékeny

elnöke, Nagy Ferenc dr., akit legtöbb aradi jogászszer tanárként tisztel. Itt lesz az agg Zsitvay Leó, a bírói kar nesztorja, a fáradhatatlan tárgyalási elnök. Itt lesz Edvi Illés Károly, az ország első büntető jogásza, aki minden reformjavaslatnál a napilapokban is hangoztatja alapos bírálatát. Eljön az Ügyvédek Lapjának szerkesztője, Wolf Vilmos dr., ki maecenásként, ugyszólván saját költségén tartja fenn a lapot. Üdvözölhetjük ez alkalommal táblaelnökünket, Szentkereszthy Zsigmond bárót is.

Menjünk el e napon minél számosabban, a legtávolabbi vidékről is, hogy ne csak névleg és holt betűk után, de személyesen is megismerhessük a jogászság eminenseit és fogadjuk meg e napon, hogy *nem joggal foglalkozó mesteremberek*, de szívvel-lélekkel, a szó nemesebb értelmében *jogászok* akarunk lenni, mert hivatását csak az töltheti be igazán, aki szereti is azt.

Egy napi együttléttel által pályánk iránt szeretetet, a jogi szakirodalom iránt pedig lelkesedést tanulhatunk mestereinktől, akikkel rangot, méltóságot nem tekintve, bizalmasan érintkezhetünk e napon a fehér asztal mellett, mint testvéreinkkel, mert az *ideális törekvés testvéreké tesz bennünket*.

§ **Telekkönyvvezető csak férfi lehet** Az aradi törvényszéknél alkalmazott kezelő tisztviselőnek névsorint Kováts Matild, Schwartz Jolán és Rózsai Lujza azzal a kérelemmel fordultak a nagyváradi tábla elnökéhez, engedje meg nekik a telekkönyvvezetői vizsga letételét. A táblaelnök az igazságügyminiszterhez utasította a kisasszonyokat, akik kérelmüket oda is felterjesztették, azonban Székely Ferenc dr. elutasította őket kérelmükkel, mert telekkönyvvezető csak férfi lehet, nő azonban nem.

§ **Vádaskodó ügyvéd.** Nemes Zoltán dr. volt vajdahunyadi ügyvéd, akit az aradi ügyvédi kamara az ügyvédség gyakorlásától elmozdított, azzal vádolta meg egyik aradi ügyvédet, a kamara fegyelmi választmánya előtt, hogy vele szemben jogellenesen kétszer érvényesített és hajtott be egy követelést. A feljelentésre az ügyészség vádat emelt Nemes ellen, akit ma a törvényszék vádta nácsa hamis vád vésege miatt vád alá helyezett.

§ **A román nőegyesület a raboknak.** Az aradi és vidéki román nőegyesület az aradi törvényszéki fogházban levő görög keleti román imaház már elavult és megviselt felszerelését megújította. A nőegyesület egy rend mise ruhát, egy ezüst keresztet, egy ezüst szentségtartót, két gyertyatartót, oltárterítőt és több szentképet ajándékozott az imaház felszerelésének megújítására. Bocu Szever szerkesztő pedig 50 darab románnyelvű könyvet adott az aradi rabsegélyező egyesületnek.

§ **Szántó Izidor kegyelmi kérvénye.** Szántó Izidor, akit az aradi törvényszék kereskedelmi vétség miatt tudvalevőleg két heti fogház büntetésre ítélt kegyelmi kérvénnyel fordult az igazságügyminiszterhez, hogy ezt a büntetést tudják be neki vizsgálati fogságába; Szántó ugyanis több hónapig ült vizsgálati fogságban okirathamisítással vádolva, azonban ebben az ügyben felmentették. Szántó most kárpotlásul azt kérte, hogy legalább ezt a két hetét tudják be. Az igazságügyminiszter azonban a kegyelmi kérvényt elutasította.

§ **Szabó György fogsága.** A váltóhamisító mikalakai iskolaigazgató vizsgálati fogsága a napokban lejár. Minthogy szabadlábra helyezése esetén szökésétől lehetne tartani, a vizsgálóbíró ma indítványt tett a vádta nácsnak Szabó György vizsgálati fogságának három hónappal leendő meghosszabbítása iránt.

§ **A kaució-sikkasztó.** Klein Ignác, a „Vas” szálloda volt bérlője, Deutsch Zsigmondné szobaasszonytól kétezer koronát vett át óvadékképpen. Az óvadékból 820 koronát elsikkasztott. A törvényszék Kleint ma két hónapi fogházban-tetésre ítélte.

§ **A hóhér leánya.** Budapesti tudósítónk jelenti: A nemrégiben elhalt Kardhordó Árpád volt mutatványos, kikiáltó, szivacskereskedő, állatszelidítő, népszónok és képviselőjelölt hagyatéka körül nagy bonyodalmak támadtak. Kardhordó a családját néhány évvel ezelőtt elhagyta és közös háztartást kezdett Kozarek Máriával, az elhunyt hóhér leányával. Akkoriban Kardhordó egészen szegény, letört ember volt, akinek nem volt egyebe, csak a hirneve. Jött azonban a városligeti vurstli áthelyezése és Kardhordó, mint a mutatványosok elnöke és nagyon élelmes ember, fáradozásainak jutalmául magának is szerzett helyet a mutatványosok terein. A helyet azután jó pénzért átengedte a Fesztői-körkép-társaságnak. Ilyen módon szerzett tőkével aztán újra felcsapott utazó mutatványosnak és szép pénzt szerzett. Utjában mindenütt elkísérte Kozarek Mária. Idegenben azonban nagybeteg lett Kardhordó, hazajött és mikor a vég közeledését érezte, kibékült családjával, hazament meghalni. Özvegy Kardhordó Árpádné most ügyvédje útján följelentette a hóhér leányát, hogy az a Kardhordó Árpád által rábizott pénzt nem adta át Kardhordónak, tehát elsikkasztotta. A rendőrség megindította a vizsgálatot és kihallgatta a megvádolt nőt, aki beismerte, hogy kapott pénzt Kardhordótól, ami természetes is, mert hiszen közös háztartásban élt vele, de ezt a pénzt kikötések nélkül és nem megőrzésre kapta. A pénzhez pedig részben joga is volt, mert együtt szerezték. A följelentésben nem lát egyebet, mint a megcsalt és elhagyott asszony bosszuművét.

§ **Az eltűnt szép asszony.** Többször írtunk arról a följelentésről, amelyet egy gazdag külföldi gyáros tett Bedő Géza volt vadászőhadnagy felesége ellen zsarolás miatt. Bedőné Ostendében ismerkedett meg a gyárossal, akit kacérkodásával annyira fölbátorított, hogy — megcsókolta a szép asszonyt. Ez a csók százhuszezer koronájába került a család, öreg gyárosnak, aki félt a botránytól. Bedőné azonban nem elégedett meg a nagy összeggel, még több pénzt akart, mire a gyáros följelentette. Az asszonyt a vizsgálat alapján férjével együtt letartóztatták, majd szabadlábra helyezték őket. A budapesti törvényszék vádta nácsa négy héttel ezelőtt vád alá helyezte Bedő Gézánét, bíróság elé azonban aligha kerül az ügy, mert az asszony váratlanul — „elköltözött” a fővárosból. Senki sem tudja, hová ment.

GYÁSZROVAT.

— **Temetés.** Ma délután impozáns részvét mellett ment végbe Aradon Mészáros Gábor dr. végső tisztessége. A temetésen az aradi orvosi kar csaknem teljes számban megjelent, kívülük még Arad társadalmának sok számottevő szereplője ott volt a temetésen. A holttestet Szikra Lénárt gáji plébános szentelte be. *Probászka* László dr. az orvosszövetség aradi fiókja nevében bucsuzott el a halottól, gondolatokban gazdag beszéddel, utána pedig Varga Ferenc a munkásbiztosító pénztár elnöke a pénztár képviselőjében mondott tartalmas bucsubeszédet. A közönség ezután gyalog kikísérte a halottat a vasúthoz, mert az elhunytat végső akaratához hiven Érsekújvárra szállították és ott temették el.

Greén Nándor ünneplése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

Az aradi rendőrtisztviselők abból az alkalomból, hogy Greén Nándor tb. rendőrfőkapitányt a király a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki, ma este társasvacsorát rendeztek a Központi Szálloda különtermében. A banketten a tb. főkapitány kartársai, volt kartársai, a rendőrségi orvosok és Varjassy Lajos polgármester jelentek meg.

Az első felköszöntőt Berecz Ferenc rendőrfőkapitány mondotta.

— Greén Nándor kitüntetését — mondotta, — mindenki a legőszintébb örömmel fogadta, mert a királyi kegy a kitüntetéssel valóban arra érdemes férfiut ért. Mi az ő osztályosai nagyon jól tudjuk, milyen nehéz a rendőrpályán érdemeket szerezni. A rendőrséget még nemrég is a közönség az ellenségének tekintette, mert a rendőrség révén idegen elemek tolokodtak be az országba, amelynek hazafiúi erények letörése volt a célja. Ma azonban a közönség kezdi megérteni a rendőrség nehéz hivatását, kezdi megérezni létezésének előnyét és hasznát. Ez annak a következménye, hogy ma valóban a közönség érdekeit szolgáljuk. Ma azt az elvet, hogy mi vagyunk a közönségért és nem a közönség mi értünk, szószerint igyekezünk betartani. Azt hiszem ennek az igyekezetünknek az eredménye, hogy ma már a jó rendőrség elismerésre talál és ennek a folyamánya, hogy szeretett főnökünk a legmagasabb királyi kegy kitüntetésében részesült. Greén Nándor érdemeit azt hiszem felesleges felsorolnom. Egy- más közt vagyunk, ismerjük mindnyájan egy hivatali képességeit, mint egyéni érdemeit. Ez alkalommal azonban nem mulaszthatom el azt, hogy hálás köszönetet ne mondjak a főispán ur öméltségének, aki ezen érdemeket felismerte és közbenjárt abban, hogy Greén Nándor a kitüntetését kapja. Az ünnepeltnek pedig mindnyájunk nevében hosszú életet, életboldogságot és a további munkálkodásra ernyedetlen munkaerőt kívánok. (Hosszantartó éljenzés.)

Sarlot Domokos rendőrfőkapitány köszöntésében azt mondja, hogy úgy osztozik Greén Nándor kitüntetésében, amint apa osztozik a fiu örömeiben. Mikor azonban a kitüntetés feletti örömeinek kifejezést ad, nem mulaszthatja el, hogy ne üdvözzölje a város szeretett polgármesterét, aki méltatta a kitüntetés érdemeit és a kitüntetés iránt előterjesztést tett. Ezért a rendőrség iránt tanúsított jóindulatáért köszönetet mond a polgármesternek, kéri, hogy jóindulatát továbbra is tartsa meg. Kéri az uristent, hogy a polgármestert a tisztviselői kar és az egész város öröme sokáig éltesse.

Angel István dr. tb. tanácsnok Sarlot Domokos főkapitányt köszöntötte fel.

— Az együvé tartozás nagyszerű érzéséből kifolyólag — mondotta — megjelentetek főnökök vezetésével, hogy a ti tágabb családok egyik tagjának örömeiből kivegyétek részeteket. Ennek az öröme a megszerzésében a ti családfőöknek, Sarlot Domokos főkapitánynak nagy része van, mert ő volt az, aki már kezdetben felfedezte az ünnepeltben azt a tehetséget, amely a közjavára szolgál, aki alkalmat és módot adott neki tehetsége kifejtésére. Az ő egészségére üritem poharamat és kívánom, hogy a család tagjai minél több örömben részesítsék.

Greén Nándor tb. főkapitány meghatottan mondott köszönetet az ünnepeltetésért.

— A teljesített munka legszebb jutalma — mondotta — az előjárók elismerése, a közönség rokonszenve és a kartársak ragaszkodása és szeretete. Örömmel tölt el az a tudat, hogy

főnökeim kifejtett munkásságomat mindig elismerték, a közönség meglegedését, ha nem is sikerült mindig megnyernem, elismerésüket általában kivívtam és hogy kartársaim milyen ragaszkodással és szeretettel viseltetnek irányomban, azt élénken bizonyítja ama körülmény, hogy most, midőn a legmagasabb királyi kegy felém fordult és kitüntetésben részesültem, tisztviselőtársaim talán még jobban örülnek mint én magam. De a királyi kitüntetés, mint kijelentettem akkor is, mikor annak diszes jelvényét a főispán ur öméltségától átvettem, nem tulajdonitom saját egyéni kiválóságom jutalmazásának, hanem tekintem elismerésnek ama köz szolgálatának, amelyet huszonegy évi működésem alatt becsületesen s ahogy a mindenható isten tudnom engedte, önzetlenül kifejtettem. Eme munkámban, eme tevékenységemben ha egyedül állottam volna, nem sokra jutottam volna. De ott állottak szeretett tisztviselőtársaim és szeretett főnököm, akivel huszonegy év óta taposunk ezt a rögös utat. A kitüntetés fényét és díszét megosztom tisztviselőtársaimmal és kérem vegyék ezt a kitüntetését úgy, mintha az nem engem, hanem az aradi rendőrtisztviselőt ért volna. Isten tartsa meg kartársaimat, előjáróimat és kérem tartisanak meg továbbra is barátságokban.

Varjassy Lajos polgármester a rövid felköszöntőjében azt a helyes testületi szellemet, azt a testvéri összetartást éltette, amely a rendőrség tagjait egymáshoz fűzi.

Tisch Mór dr. tiszti főorvos az ünnepelt családjá egészségére és családi boldogságára üritettete poharát, míg Zubor Andor tb. főjegyző az önzetlen aradi sajtót üdvözzölte, amely nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Greén Nándort a királyi kitüntetés érte.

Az ünnepelő társaság a késő éjjeli órákig kitünő hangulatban együtt maradt.

Örök fitok.

★

Ingerlő izgató és nyugtalanító, de azért mégis megnyugtató, hogy vannak dolgok, események, jelenségek, melyeknek végső okát soha sem tudja meg az ember. Örök rejtély marad az emberi elme számára. Sokszor a világos látás nagyobb csalódást és fájdalmat okozna, mint amennyi nyugtalanítást ébreszt. Mindennek van oka, mert minden csak okozat. Nem is a dolgokban, az eseményekben vagy a jelenségekben van a hiba. Bennünk, ami véges agyvelőnkben vannak korlátok huzva, melyek magasabbak a Csiborasszónál, melyek fölé sem léggömbbel, sem repülőgéppel nem emelkedhetik senki. Ezek a korlátok akadályozzák meg a végső ok megtalálását és egyik legnagyobb gondolata volt Duboes Rajmondnak az: ignorabimus.

Vannak dolgok, melyeket nem tudunk, de nem is fogunk megtudni soha. Habár igen sok embert izgat és talán még nyugtalanít is, például miért lett öngyilkossá egy dús gazdag fiatal, életerős, az élet minden örömeire joggal tartó földbirtokos, azt kell mondanunk, hogy sokkal okosabb ennek a rejtélynek a kulcsát nem keresni, sőt ha valaki azt hinné, hogy megtalálta, józanul cselekszik, ha újból elhajtja. Mert az emberek tulnyomó többsége úgy sem olyan gazdag, olyan életerős és fiatal egyszerre, mint az öngyilkos Léde-rer Ernő. Mit használna ezeknek, ha megfosztanák magukat attól a mindennel felérő vigasztalástól, hogy ime milliók, fiatalság, életörömök sem jelentenek boldogságot. Tanulságos az valakire ha, mint a kipreperált

testrészt, oly tisztán látná eme pisztolyos mögött meghuzódó valóságot? Mit ér ha tudja, hogy mi szülte ezt az okozatot, mikor soha abba a helyzetbe nem kerülhet, hogy milliomos létére is megunja az életet? Az ilyen rejtélyekre hadd boruljon az örök titokzatosság.

TANÜGY.

A leányok nevelése.

★

Egy német leányiskola igazgatója intézetének évi jelentésében megszívlelésre méltó szavakat intéz a szülőkhöz. A felszólítás ugyan-csak a saját növendékeinek a szüleikhez szól, de azért a komoly szavak megérdemlik, hogy a nagy nyilvánosság is tudomást szerezzen róluk. A fontos és idevonatkozó passzust szószerinti fordításban közöljük olvasóinkkal:

— A felsőbb leányiskolák új tanterve arra kényszerít, hogy ezentul növendékeinket szigorubbant itéljük meg. Ez egy magasabb cél érdekében történik, s ezért ettől a tervtől nem térhetünk el. De nincs is szándékunk eltérni. És ép azért, jó barátsággal és szépen kérjük a szülőket, hogy ne fárasszák magukat oly gyermekeik elhelyezése érdekében, akik nem valók az iskolába, vagy még nem elég érettek az egyes osztályok nivójához. A szülők rendszeren azzal érvelnek, hogy ha nem vesszük fel a leányaikat, az rájuk nézve „szégyen.“ De ez nem csak nem igaz, sőt egész társadalmunkra nézve végzetessé váló tévedés. Az nem szégyen, ha egy gyermek lassan fejlődik, ellenben szerencsétlenség, ha oly osztályban helyezik el, amelynek tananyagához nem elég érettek. Mert utolsó esetben a gyermek természetesen elveszti minden kedvét, s csak kellemetlenségeknek teszi ki magát. Még nagyobb hiba az, ha a leányokat azért küldik 3—4 évre az iskolába, hogy aztán amikor eladósorba kerül, elmondhassák róla, hogy a felsőbb leányiskolát is elvégezte, meg zongorázni is tud ám! A leányok magasabb szellemi munkabírását csak akkor szabad jogosan megkövetelni, ha az illetők fizikumuk is megfelelően van kifejlődve. Ezért is van az új tantervbe egy harmadik tornaóra beállítva, s ezért fektetünk újabb fősúlyt a játék-délutánokra, kirándulásokra és az iskolai fürdőkre. Fáradozásunkat azonban csak úgy koronázhatja siker, ha a szülők is támogatnak. És mi nem is kérünk más támogatást, minthogy a nem ide való leányokat ne kényszerítsük ide. Inkább ismételn meg egy leány egy osztályt a saját jószántából, semhogy a szellemi túleröltettség a testi fejlődés rovására menjen... Hasonlóképpen szükségünk van a szülők támogatására a ponografia és ponyvairadalom elleni küzdelmünkben is.

Itt két dolgot kell kérnünk. Először: akadályozzák meg a lehetőség szerint azt, hogy az olvasási mánia kielégülést találjon. Minden gyermeknél van egy oly kor, amikor csak úgy falja az olvasni valókat. Pedig még az erkölcsi szempontból igazán nem kifogásolható bakfis-irodalom is ártalmasnak mondható amint túl sok tápanyagot juttat a képzelet világnak, s elvonja ezt az iskola szigorú értelmképző munkásságától. A fiatalságnak, ha sokat olvas, rendszeren semmi kedve sincs a komoly dolgokhoz, mint például a matematika vagy grammatika.

Másodszor: ügyeljenek arra, hogy leányainknak ne kerüljön olyan könyv a kezükbe, amit nem ellenőriztek. Csak így lehet megőrizni a családi szentély tisztaságát... A gyenge vagy

ideges gyermekek számára nagy megkönnyeb-
bülést jelentene, ha a zongora tanulás alól fel-
mentetnének. Különben is lehetetlen helyeselni
azt, hogy a leányiskolák növendékei úgy saját,
mint embertársaik kinzására naponként órákig
verjék a billentyűket, még akkor is, ha semmi
érzékük sincs a zene iránt.

(—) **A tanítói lakberek rendezése.** A községi
iskolák tantestületei több ízben kérték a tör-
vényhatóságtól, hogy a tanítói lakbereket ren-
dezze, mert ma már Aradon négyszáznyolcvan
koronáért lakást nem kapni. A közgyűlés mind
annyiszor elutasította a kérelmet, mert a város
pénzügyi helyzetével tudta indokolni, hogy az
nem bírja meg a tetemes több kiadást. A lakás
viszonyok azonban, tekintet nélkül mindenre,
egyre tarthatatlanabbakká váltak és a tanítók
a tisztviselői fizetésrendezésnél újból kopogtat-
tak és kérték, hogy a városi tisztviselőkkel
egyenlő bánásmódban részesítse őket a város és
az ő lakbérüket is emelje végre. A közgyűlés
ígéretet tett a rendezésre és kiadta az ügyet
Kilényi János főszámvevőnek javaslat tétel cél-
jából. Mint értesülünk a főszámvevő már a jövő
hét elején betérjeszti a tanácshoz javaslatát,
melynek elfogadása nagy haladást jelent a ta-
nítókra.

Az életunt színész.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —
Arad, április 23.

A budapesti Nemzeti Színház fiatal tagját
Gabányi Istvánt, aki a morfiommal megmér-
gezte magát, tudvalevőleg nem tudta megmen-
teni az orvosi tudomány s tegnap délután meg-
halt a Rókus-kórházban, Szegény, beteg fele-
ségét annyira megtörte a szenvedés, hogy nem
tudták elvinni a kórházból, ahová halott férjét
ment meglátogatni. **Gabányi István**ét, aki
folyton öngyilkosságot emleget, ott tartották a
kórházban. A 28. számú kórterem kilences
ágyába helyezték el. A végleg elgyön-
gült asszonyt nem tudták levetkőztetni
és még most is ruhástól fekszik az ágyban.
Tegnapelőtt óta nem evett és nem aludt ez a
szerencsétlen asszony és most annyira beteg,
hogy még beszélni is alig tud.

Az öngyilkos színész holttestének boncolá-
sát mellőzni fogják, mert kétségtelen az ön-
gyilkosság ténye. **Gabányi István** édesapja, **Ga-
bányi Árpád**, a kiváló művész tegnap nem ját-
szott a Nemzeti Színházban, amely gyásza je-
léül kitűzte a fekete lobogót.

A fiatal művész, mint tehetséges dilettáns
poéta is ismeretes volt. A Nemzeti Színház sok
kiváló tagjáról verseket írt, amelyekből közöl-
jük a következő néhány strófát:

(Ujházi.)

De sok fiatal színésznek voltál már az apja!
A szivarnak, a szoknyának vagy ma is a rabja.
Vampeticekben, Gamblicsekben fogyasztod a
[kosztod,
Szivarjaid, mosolygásod közöttük elosztod.

Rágnád soká pemzlivé még nagy britanikát ad,
Nincs az egész „Nemzetinél“ kedvesebb és fiata-
[labb nálad.

(Gabányi Árpád.)

Irok, festek, szobrot gyurok, munkámnak nincs
[vége,

Én vagyok a „Vén bakancsos“ modern mintaképe!
Molière-nek dicsőségét zengi lantom hurja,
A héber nyelv tudománya oldalamat furja.

Ha hiányzik kosztümömből bármilyen parányi,
Felforgatom a színházat,
Mert én vagyok az öreg Gabányi!

(Jászay.)

Én vagyok a „Nagy költő“-nek énekeit dalló,
Ha kilépek a színpadra, csak úgy reng a palló!
Pártot ütök, nyilatkozom s nem gondolok másra,
Csak a modern kollégákat gyilkolom rakásra.
Rákiáltok Hevesyre: — Fogd a szádat! Ácsi!
Beléd fojtom a modern-szuszt! —
Én vagyok a híres Mari bácsi!

(Török Irma.)

Elhervadok szerep nélkül, mint a virág szirma,
Mert én vagyok a mellőzött, soh'sem játszó Irma.
Direktor ur! Rendező ur! Mit csinálnak vélem?
Jób Vilma és Ophelia még nem elég nékem!
Adjanak már új szerepet, 50—60 árkuzt,
Ugy eljátszom, hogy mérgében
A hideg is kileli majd Márkust!

(Odry Árpád)

Női szívnek tengerében süllyedezik bárkad!
Nagyon kevés hajad van már, hegyes orru Árpád!
Soh'sem tudtál ellentánoi egy női szírének,
Szégyent hozol a fejére Keczeri Irénnek!
Azt mondják, hogy Olaszthonba meggyógyulni
[mentél,
Pedig tudjuk, hogy te ott is
Hajnóvesztő pomádét kerestél!

(Végül önmagáról ezt írta:)

Tavsszszal a versenyekre szíveszakadva várok.
Lóvá lettem s nemsokára négykézlábra járok!
Ha verseny van Pest-Alagon, ott van az én
[posztom,
A lovakkal ebédelek, zab lett már a kosztom.
Nálam már a színházi ügy nem zavar emésztést,
Játszom kint a versenytéren
S emelem a magyar lótenyésztést!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A tolonc, népszínmű. Este:
A medve, falusi komédia. (C. bérlet.)
Hétfő: Ocskay brigadéros, színmű. Feny-
vesi Emil, a Vigszínház tagjának vendégszereplésével.
(A. bérlet.)
Kedd: Tanító nő, életké. Fenyvesi Emil ven-
dég szereplésével. (B. bérlet.)
Szerda: Allamtitkár ur, vigjáték. Fenyvesi
Emil vendégszereplésével. (C. bérlet.)
Csütörtök: Muzikusleány, operett. Küry
Klára vendégtel. léptével. (A. bérlet.)
Péntek: Erdészleány, operett. Küry Klára
vendégtel. léptével. (B. bérlet.)
Szombat: Trenk báró, operett. Küry Klára
vendégtel. léptével. (C. bérlet.)

A medve.

(Falusi komédia 4 felvonásban. Irta: Schmidt Mik-
lós. Magyarra átdolgozta Károly József. Bemutató
előadás.)

Egy nagyon talentumos, németül író, de
magyarul gondolkozó és látó íróember nem kö-
zönséges értékű darabját ismertük meg ma
este. **Schmidt Miklós** ez az érdekes író, aki
mint német poéta már értékre váltotta fel a ne-
vét és akit a műbírálat első irodalmi munkája
után is a kivételes talentumok közé sorozott.
Ma, mikor színpadi munkával lépett a közön-
ség elé, olyan újabb és meglepő kvalitásokról
adott bizonyosságot, hogy vele szemben bátran,
sőt kötelezőleg mellőzzük a vállveregető lokál-
patriótizmust és az objektivitás szemüvegén ke-
resztül nézve is csak sikert, még pedig meg-
lepő sikert állapíthatunk meg.

Schmidt Miklós figyelő szemmel jár körül
és látja meg az eseményeket és amit meglát
azt helyes érzéssel tudja vissza is adni. A
groteszk rózsahegy medveexhumálás az ő meg-
látásában jóval több egy kacagtató vidéki fel-
sülésnél, nála egész sorát ébresztette a víziók-
nak, amelyek a mi közigazgatásunk lépten-

nyomon tapasztalható furesaságait figurázzák
ki. Vizsgálóbírói allűrökben tetszelgő szolga-
bírák, egyetemi katedréről ábrándozó lecserek,
kalandszomjazó vidéki dámák, agyafurt parasz-
tok mind élethű koncepcióban vonulnak fel
Schmidt komédiájában, jóízű karikatúrákként,
sohasem nagyképen, nem triviálisan, hanem
egészséges humorral, emberileg.

Igazán dicséretreméltó tulajdonságok ezek
olyan irónál, aki mindjárt első színpadi mun-
kájában a sikert biztosító kellékek egész arze-
náját mutatja fel. Helyes színpadi érzékkel
illesztette be **Schmidt Miklós** darabjába a med-
vehulla kacagtató históriáját, éppen csak ötlet-
nek használva fel és ehhez az ötlethez fűzve
az egész további komédiát. Aki első darabjával
ennyi rutinról, írás készségről, egészséges lel-
ket derítő humorról ad bizonyosságot, attól még
nagyon sok szépet várhatunk a színműirodalom
terén. **Schmidt Miklós** nagy sikerrel hódított
talentumának új területet és hisszük, hogy ez
az erős egyéniség meg is tartja a már bevett
pozíciót. Szerencsés társulásnak tartjuk a for-
ditót **Károlyi Józsefet**, aki disztinált nyelve-
zetben adta vissza a német eredeti, minden ér-
tékes sajátosságát. A sikerből értékes részt szá-
mithatunk tehát **Károlynak** is.

A medvét fényes külső siker mellett, ki-
tűnő előadásban hozta színre a szintársulat. A
maga zseniálításában kéjelgő főbíró **Kesztler**
Ede annyi kacagtató humorral adta, hogy be-
csületére válnék a legjelesebb komikusnak is.
Delly Lajosnak elhittük, hogy a medvét is
embernek nézi, **Várnai** fenomenális alakításban
mutatta be a srófós eszű parasztot, minden
mondásával és mozdulatával harsogó kacagást
váltva ki a közönségtől, kitűnő partnere volt
Benkőné a feleség szerepében, **Novák Irén** sok
eredetiséggel játszotta meg a kalandszomjas
asszonyt, **Beregi Sándor** a legkedvesebb esibé-
szek egyike volt, akinek még az apagyilkos-
ságot is szívesen elnézte volna a közönség.
Kisebb szerepekben **Polgár Sándor**, **Mazor**,
Vass és **Ajtai** járultak a sikerhez.

A közönség őszinte nagy tetszéssel fogadta
a sikerült bemutatót. A felvonások végén sok-
szor szólította a lámpák elé a jeles szerzőt,
akit számos koszorúval halmoztak el a nagy
siker alkalmából tisztelői.
H. G.

* **Aradi zenekonzervatórium.** A mai érdekes
hangverseny kezdődik pont fél 5 órakor d. u.
a Konzervatórium termében. Jegyek a pénz-
tárnál kaphatók.

* **Operett — zongora mellett.** Miskolcra í-
rják: Furcsa meglepetésben volt része tegnap este a
színházban megjelent közönségnek amikor is **Plan-
quet** örökszép zenéjű operettje, **Ripp van Winkle**
került színre — **zongorakiséret** mellett. A kato-
nazenekarnak a városban tartózkodó lovassági fő-
felügyelő tiszteletére rendezett diszvacsorán kellett
mükdönie. Zugott tehát a „fekete zongora“ s a sze-
replők észre sem véve, hogy fiókenekarral állanak
szemben, megszokott ambícióval játszották meg sze-
repeiket.

* **Pörösködő primadonnák.** Debrecenből ír-
ják: Azoknak a színházi zavaroknak egyik fá-
zisa, melyeket **Szilasi Etelka**, a színház subrett
primadonnájának betegeskedése okozott, ma
játszódtott le a büntető járásbírótság előtt egy
rágalmazási per kapcsán, melyet **Szilasi indi-
tott Zilahy Gyula** igazgató és **Miske Aranka**
másod-subrett ellen. Az ügy előzménye, hogy
a „Cigányszerelem“ egyik előadása előtt **Miske**
Aranka hivatkozással betegségére lemondta az
előadást, melyet csak egy fiatal, kezdő szí-
nész „beugrása“ folytán lehetett megtartani.
Az ügy a színházi törvényszék elé került, a
mely megbüntette **Miske Arankát** a miatt,

hogy közvetlenül az előadás előtt és nem olyan időben jelentette be a betegségét, amikor még intézkedni lehetett volna. Különben sem lehetett nagyon beteg, mert ugyanazt az előadást egy páholyból végignézte. A színházi törvényesek előtt Miske azzal védekezett, hogy ő nem a saját elhatározásából, hanem Szilasi Etelka rábeszélése folytán mondta le az előadást és a következő kifejezést használta:

— Szilasi egy közönséges felbujtó.

Miske Aranka ez állítása folytán most már Szilasi Etelkát állította Zilahy a színházi bíróság elé, amely azonban azzal a megokolással mentette fel a primadonnát az ellene emelt vád alól, mert Miske Aranka vallomásán kívül más bizonyíték nem merült fel ellene a felbujtás tekintetében.

Ezeket a színházi belső harcokat Szilasi Etelka egy feljelentés kapcsán a büntető járásbíró elé vitte, ahol rágalmozással és becsületsértéssel vádolta Zilahyt és Miskét, mert őt felbujtónak mentsék. A mai tárgyaláson azonban nem hoztak ítéletet, mert békés közlekedés történt a felek részéről.

* Vendégművészek az aradi színházban. A jövő hét minden estéjén vendég fog a színházban fellépni. Hétfőn Fenyvessy Emil, a Vig-színház művésztagja fogja az *Ocskay brigád*-ros cimszerepét eljátszani. Kivüle még Kesztlerné, Vendrey Vilma, Keszler, Várna, Delli, Beregi, Heltai, Zalay játszanak. Kedden az *Alamtitkár* cimszerepét játssza, szerdán pedig a *Tanítónőben* lép fel. Fenyvessy vendégszereplése után Kury Klára kezdi meg négy napra terjedő vendégszereplését. A kiváló primadonna a *Muzsikus leány*, az *Erdészleány* cimszerepeit, *Trenk báró*-ban pedig a női főszerepet fogja játszani. Az összes vendégszereplések bérletben és rendes helyárak mellett lesznek.

* Az elbukott utoljára kerül színre az Uránia színházban. Albert Gad eme remekével a vasárnapi publikummal is meg akarja ismertetni az Uránia és a nagyszabású drámát, melynek érdekfeszítő témája a közönség osztatlan tettségével találkozott, a remek új műsor keretében utoljára mutatják be. A nagyhatású kép mesteri rendezése meglepő, témája maga az élet és a darabban szereplő művészek játéka tökéletes. A kitartott szerető szerepét egy nagy eleganciájú, ragyogó szépségű művésznő játssza, kinek toalettje valóságos tanulmányút. Az új műsor egyik ragyogó száma az indiai rege, Siva táncosnője, melynek káprázatos kiállításáról Pathé gondoskodott.

175

* A balekfogók. (A nagyvárosi fertő újabb jelenetei.) Az élet mélységébe újabb bepillantást enged a nagy koncepciójú szociológiai munka, mely „A balekfogók” cím alatt vonja magára a közönség érdeklődését. A világvárosi bűnök eddig még ismeretlen titkaival foglalkozik a kétfelvonalas színjáték. Nagystilű perditák, hamiskartyások s egyáltalában a társadalom parazitái vonulnak fel előttünk s bemutatják aljas hivatásukat Balekokat fogóknak, akiket látszólagos szólammal s barátsággal megkörnyékeznek és kifosztanak. Tekintettel arra a körülményre, hogy A balekfogóknak realisabb jelenetei is vannak, a kisebbkorú gyermekeknek nem ajánljuk a hatalmas dráma megtekintését. A balekfogókat hétfőtől kezdve az Appolló-színház minden előadásán bemutatja rendes helyárak mellett. Vasárnap rendkívül érdekes képekből összeállított műsor kerül bemutatásra.

177

Sport-láz.

(Jelenet.)

Az egyik ur: Nézze, nézze. Látja csak. Nem Pacolay vágtat ott a másik oldalon? Fehér csikos nadrágban, kék kabát meg egy nagy sport sapka. És mit szorongat a hóna alatt?

A másik ur (nézi): Várjon csak. Tényleg ő az. Tennisz dresszbe van és egy rakettet visz. Hülye fráter. A száztizenhárom kilójával ugrál.

Az egyik ur (elgondolkozik): Nem is olyan hülye. Azt hiszi nem egészséges dolog, amit ő művel. Hát nem egyszerű most vagy két óra hosszat kint szaladgálni a zöld erdőben, szívni az ózondus levegőt és egy ingre vetkőzve, megfeszülő izmokkal és táguló tüdővel csapkodni a kis kemény labdákat. Bizony isten nem hülye! Képzeld csak el, hogy kering a vére és milyen étvágygyal eszik ez az ember. Én hetek óta mindig a zab-résszel álmodok és Nyehovicscsal, aki ordít: hossz, hossz és azért is hossz. Pedig tudja, hogy én beszre játszok. És naponta négy pohár igmándit kell meginnom, hogy egy kis étvágyam legyen. (Hiutelen elhatározással). Tudja mit Fillinger bácsi. És sportolni fogok. Sportoljunk együtt. Magára is ráfér.

A másik ur: Nem rossz gondolat. Csak el kell találni, hogy melyik sportot mitmácolja az ember. A Blum dr. ugyanis mindig ajánlja, hogy mozogjak.

Az egyik ur: A doktornak igaza van. És mikor annyi élvezetes sport van a világon. Csak válogatni kell. Itt van a football, az evezés, tennisz, a krikett, az uszás, lovaglás. (Fellelkesül.) Tudja mit Fillinger bácsi. Gyerünk footballozni. A Gyurinak van egy ötös labdája.

A másik ur: Mi jut eszébe. Az ötvennégy évemmel menjek futballozni? És hogy belémrugjanak, mint ahogy a fiatal *Trockenraucher* kapott egyet, hogy három hétig nem tudott leülni. Nem, a futballt hagyjuk.

Az egyik ur: Jó, nem bánom. Én is kicsit durvának tartom. Hanem itt van az evezés. Milyen isteni kék végig siklani a vizen a pompás nap-sütésben. Iratkozzunk be holnap a hajós egyesületbe.

A másik ur: Nem bánom. De várjon csak. Mégse, nem lehet. Veszélyes dolog. Az ember egy-kettőre kifordul abból a kis lélekvesztőből és bellefullad. Nem, az evezést hagyjuk. Nekem családom van.

Az egyik ur: Nem bánom Fillinger bácsi. Én se vagyok olyan nagy hive az evezésnek. Könnyen kell öltözködni és az ember kaphat egy hülést. Meg úgy hallom a májat is megerőlteti. Tudja a vörös Salzman is, aki most annyit nyert a cukorrépan...

A másik ur: Fenét nyert. Először is rozsrament, ha tudni akarja és veszített. Márciusra volt egy slusza.

Az egyik ur: Rosszul tudja Fillinger bácsi, de most nem akarok vitatkozni magával. Szóval az evezést is hagyjuk el. Hanem itt van a krikett. Nagyszerű sport.

A másik ur: Mi az a krikett?

Az egyik ur (zavartan): A krikett? A krikett az nagyon jó. Nagyszerű sport. (Kinosan nyög.) Igen jó sport. De nem ajánlom Fillinger bácsinak, könnyen vérelmeszesedést idéz elő. És magának hajlama van rá. Vegyük tán inkább a lovaglást. Kapni olesó bérlovakat. A Bozsidánál van protekcióm.

A másik ur (fanyaron): Nem, a lovakat ne! Egyszer a ringlispielen leestem egy pejről és eltörttem a kulcsontomat. Azóta nem tudok ránézni egy lóra se.

Az egyik ur: Hát itt volna a tennisz is. Finom sport és nem veszélyes.

A másik ur: Dehogya is nem veszélyes. Hát nem hallotta, hogy Bogyo a tennisz miatt halt meg.

Az egyik ur: A tennisz miatt? Ne mondja, ne mondja.

A másik ur: De mondom. Kinézett a második emeleten az ablakon, hogy jön e a villamos, amelyik kiviszi a pályára. Egyszerre zsupsz, megcsuszik és fejfel kiesik. Ugy szedték fel részletekben.

Az egyik ur: Ne mondja. Sohse tudtam, hogy ilyen veszélyes sport. Hát akkor inkább mondjunk le róla.

A másik ur: Pedig sportolni kell. Az nagyon egészséges.

Az egyik ur: Bizony nagyon egészséges. (Néhány pernyi csend.)

Az egyik ur: Fillinger bácsi csinálunk egy alsóst?

A másik ur: Nem bánom. De csak nyolcig. Hanem menjünk be. Ez a tavaszi levegő nem nagyon egészséges. Könnyen megfázik az ember.

Ors.

HIREK.

Az öngyilkos milliomos fiu.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A szerencsétlen Léderer Ernőt duggazdag lipótvárosi milliomosok gyermekét ma felszállították Budapestre és ravatalra tették. A kétségbeesett szülők, a rokonok, a jóbarátok tanácstalannul tételődve állják körül a koporsót és senki sincs, aki határozott módon megtudná fejteni a tragédiát, amely a pusztatényői kastély parkjában lejátszódott. Mi oka lehetett ennek a szép fiatal erős fiúnak, akire milliók néztek, akinek soha semmi gondja nem volt, golyót röpitni az agyába?

Mert az az egy bizonyos, hogy a szerencsétlen ifju öngyilkosságot követett el. Nem igaz a lapoknak az a híradása, hogy Flóbert puskával lövöldözött a kertben és e közben érte a megmagyarázhatatlan baleset. Léderer Ernő készült a halálba és egy kilencmilliméteres Browning revolverrel vetett az életének végét. A mellének irányította a fegyvert, amely kioltotta életét.

Az öngyilkosság okára nézve ma is különböző verziók keringenek. Az öngyilkos egy sor irást nem hagyott hátra és soha a legcsekélyebb célzást sem tette arra, hogy halála menő szándékai vannak. Mind erősebben alakul ki az a vélemény, hogy szerencsétlen szerelem áldozata Léderer Ernő. Egy magasrangú bíró leányáról beszélnek, akit naiv rajongással szeretett az a gyermek ifju és szerelmét úgy titkolta, hogy még szüleinek sem volt tudomása róla.

Mások szerint a fiatal Léderer nem volt egészséges idegzetű. Rajongó, exaltált természet volt, aki állandóan filozófiai és bölcselkedő műveket olvasott és gyakran egész napokat töltött visszavonultan a pusztatényői kastély árnyas fái között. Különösen az utópisták és Tolstoj művei érdekelték és amikor a nagy író meghalt, Léderer Ernő is részvétleviratot küldött Tolstoj családjának. A pusztatényői paraszttal gyakran szóbaállott az érzékeny lelkű ifju. Tudakozódott a bajaik iránt, érdekelték a dolgaik és figyelmesen nézte, hogy dolgoznak, hogy izzadnak másokért és másoknak. Mondják, hogy a milliomos fiu valósággal szocialista módjára gondolkozott és nem egyszer felsóhajtott:

— Mért nem rendelkezem most milliókkal?

Ezek azonban mind csak találgatások, senki se tudja bizonyosan, hogy mi adta a fegyvert a boldogtalan milliomos fiu kezébe.

Léderer Ernőt, akinek halálát a titokzatos-ság köde veszi körül, holnap délelőtt temetik.

— Az időjárás. Lényegtelen hőváltozással tulajdonképpen száraz idő várható. Hőmérséklet: 20-8

— **Prohászka püspök Aradon.** *Prohászka Ottokár* dr. holnap vasárnap délután fél négy órakor érkezik Aradra. Az Oltáregyesület elnöksége feikéri a fenkölt szellemű főpap tisztelőit, hogy fogadására a pályaudvaron sziveskedjenek megjelenni. A konferenciák a következő sorrendben tartatnak: Vasárnap, április 23-án este fél 7 órakor az urak részére a gimnázium disztermében. 24-én, 25-én (hétfő, kedd) az ipartestület nagytermében este fél 7 órakor az urak urak részére. 24-én, 25-én és 26-án (hétfő, kedd, szerda) délelőtt 11 órakor és délután 4 órakor az urak részére. A konferenciákon csak felnőttek vehetnek részt s ha valaki meghívót tévedésből nem kapott volna, sziveskedjék a tévedést a plébánia-hivatalnál akár szóval, akár levélben bejelenteni. Az ajtók a szent beszédek megkezdésekor bezáratnak. A t. hölgyek sziveskedjenek a teremben kalap nélkül megjelenni.

— **Szabolcska elfogadta a jelölést a debreceni püspökségre.** Szabolcska Mihály ma érkezett Temesvárra és a Temesvári Hírlap munkatársának kijelentette, hogy noha nem szívesen távozik Temesvárról, mégis nem térhet ki a megtisztelés elől és a jelölést elfogadja. Kérte azonban hivat, hogy ne korteskedjenek mellette, mert a püspökség rá nézve csak úgy értékes, ha külső befolyások nem érvényesülnek, a békesség is ér annyit, mint a püspökség. Nehezen válna el Temesvárról, mert e várost nagyon megszerette és élete végéig itt akart maradni. Azonban a jelölés körül annyi szeretet és tisztelet nyilvánult, hogy azt anélkül, hogy a kényelemszeretet vádjá érhetné, nem utasíthatta el. Pedig ennek még a látszatát is elakarta kerülni. A választást a május 16-iki egyházkerületi gyűlés fogja elrendelni.

— **Elutasított petíció.** *Budapestről* jelentik: A Kuria II. választási tanácsa ma délután kihirdette határozatát *Muzslay Gyula* munkapárti képviselő nógrádi mandátuma ellen beadott petíció dolgában. A Kuria tudvalevőleg már korábban elrendelte a vizsgálatot a kérvényben felhozott több állításra vonatkozólag. Erre nézve eskü alatt kihallgatták *Muzslayt*, aki tagadta az állítólagos visszaéléseket. A Kuria a petíciót elutasította, s a kérvényezőket 13500 korona költségekben marasztalta el.

— **Az állami pénztárak és intézmények felülvizsgálata.** A magy. kir. állami számvevőszék részéről *Pórhorszky Vilmos* főszámvető és *Madarász Félix* dr. számvizsgáló Aradra érkeztek, hogy a város és a megye területén lévő összes állami pénztárak és intézmények kezelését felülvizsgálják. A kiküldöttek körülbelül három hétig tartózkodnak Aradon. A számvevőszék három éves ciklusokban szokta a vidéki pénztárak ellenőrzését végrehajtani.

— **A német trónörökösné veszélyben.** *Berlinből* jelentik: Mikor a német trónörökösné *ma Eitel Frigyes* nejével délelőtt tizenegy órakor automobilon *Schöneberg* felé robogott, egy utcasarkon a városi villamos vasut egy teljes sebességgel haladó kocsija jött velük szembe. Az összeütközés elkerülhetetlennek látszott, azonban szerencsére a villamos kocsiját vezetője nem vesztette el lélekjelenlétét és nagy erővel fékezett, úgy, hogy a villamos csak baloldalát súrolta az automobillal. A királyi herecegnőnek az ijedelmén kívül nem történt bajuk.

— **Egy milliós részvénytőke emelés.** A Temesvári Bank és Kereskedelmi R.-T. ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy az intézet jelenlegi 1,500,000 kor. részvénytőkéjét egy millió koronával, vagyis 2,500,000 koronára fölemeli.

— **Az új menstrend.** Több ízben megemlékeztünk a múlt esztendő folyamán az aradi Kereskedelmi és Iparkamara akcióiról, amelyeket a kerületbeli vasuti közlekedési viszonyok megjavítása érdekében indított. A Magyar Királyi Államvasutaknak tegnap megjelent hivatalos értesítéséből kitűnik, hogy a kereskedelmi kormány a kamara által panasz tárgyává tett sérelmes összeköttetéseket *mind megváltoztatta* és a kamara által kívánt *új személyes gyorsvonatokat* a május 1-től érvényes menetrendbe *mind fölvette*. Az alábbiakban röviden ismertetjük azokat a lényegesebb újításokat, amelyeket a folyó évi nyári menetrend a kamarai kerületre vonatkozólag tartalmaz:

A Budapest keleti pályaudvar—aradi vonalon: Budapesti keleti pályaudvar—aradi vonalra új gyorsvonatpár helyeztetik forgalomba; Aradról indul reggel 6 óra 3 perckor. Budapest keleti pályaudvarra érkezik délelőtt 11 óra 25 perckor; Budapest keleti pályaudvarról indul délután 5 órakor, Aradra érkezik éjjel 10 óra 25 perckor.

A Budapest nyugati pályaudvarról jelenleg reggel 7 órakor induló és oda este 9 óra 55 perckor érkező egyesített aradi, kolozsvári és debreceni gyorsvonat aradi része elkülönítetik és e rész Budapest keleti pályaudvarról indítatik, illetve oda érkezik. Ezen új vonat ilyenformán Budapest keleti pályaudvarról reggel 7 óra 5 perckor indul, Szolnokra délelőtt 9 óra 9 perckor és Aradra délután 12 óra 24 perckor érkezik. — Eidenkező irányban Aradról délután 4 óra 16 perckor, Szolnokról pedig este 7 óra 36 perckor indul és Budapest keleti pályaudvarra éjjel 9 óra 35 perckor érkezik.

Az arad—tövisi vonalon: Tetemesen meg fogja rövidíteni az erdélyi utazást az az utítás, amely szerint az arad—tövisi vonalon az Aradról jelenleg éjjel 10 órakor induló és Tövisre délelőtt 8 óra 21 perckor érkező vegyesvonat személyvonattá minősítetik át és mint ilyen Aradról csak éjjel 11 óra 15 perckor, tehát ötnegyed órával később fog indulni, de Tövisre úgy mint jelenleg is, délelőtt 8 óra 21 perckor fog megérkezni.

A piski—dévai vonalon: A huayadmegyei kereskedőknek és iparosoknak régi vágya teljesül azzal, hogy május 1-től Piskitől—Déváig egy új személyvonat fog forgalomba helyeztetni, ami meg fogja szüntetni azt a sok panaszt, amit eddig a Piskin átszállók és Patroszényből Déva felé utazókból a piskii hosszú tartózkodás váltott ki. Az új személyvonat Piskiről délelőtt 10 óra 53 perckor indul és Dévára délelőtt 11 óra 17 perckor érkezik.

A máriaradna—temesvári vonalon: A Temesvár-Józsefvárosról jelenleg délelőtt 9 óra 22 perckor induló, Máriaradnára délután 12 óra 41 perckor érkező vegyesvonat Temesvár-Józsefvárosról délelőtt 11 óra 48 perckor fog indulni és Máriaradnára délután 3 óra 10 perckor fog érkezni.

A kiskunfélegyháza—orosházai vonalon: a Gádoros—Orosháza és Gyopárosi fürdő—Orosháza között az előző években május 15-től szeptember 1-ig közlekedett motoros vonatok az idén ugyanarra az időtartamra ismét forgalomba helyeztetnek.

A mezőtúr—mezőhegyesi vonalon pedig Mezőtúr és Szarvas között egy új vegyesvonat pár helyeztetik forgalomba.

Ilyenformán az érdekeltségnek az államvasutakkal szemben támasztott kívánságai éveken keresztül folytatott iratváltások után végre is teljesítették. Itt említtük meg, hogy a Kamara jelenleg az arad—tátrai közvetlen összeköttetést létesítő transverzális vasut tervével foglalkozik, amelynek megvalósítása Arad, Nagyvárad, Debrecen, Miskolc és Kassa városokat hozná egymással közvetlen kapcsolatba.

— **Návay Lajos balesete.** *Makóról* jelentik: Návay Lajos a képviselőház alelnöke ma délután földéaki birtokáról Makóra hajtattott. Utaközben kocsija egy teherkocsival összeütközött, még pedig olyan erővel, hogy a teherkocsi összetört. Návay még idejében leugrott a kocsijáról s így semmi baja nem történt az ijedségen kívül.

— **Orvosválasztás.** Az aradi munkásbiztosító pénztár igazgatósága ma esti ülésén aradgáji orvosá választotta *Staubert Andor* dr.-t a Mészáros Gábor dr. halálával megüresedett pénztári orvosi állásra. *Staubert* dr. hosszabb időn át nemcsak mint pénztári, hanem városi kerületi orvosi minőségében is helyettesítette a betegeskedő Mészáros dr.-t. — A mai igazgatósági ülésen tárgyalták az orvosi új szabályzatot is, amelynek át tanulmányozására a pénztári orvosok egy heti haladékat kértek és kaptak.

— **A választójogi gyűlés** Ma tartotta ülését a Választójogi Szövetségének előkészítő bizottsága *Mülek Lajos* dr. elnöke alatt. A jövő vasárnap Aradon tartandó meeting nem csak Aradra és Aradmegyére szorítkozik, itt lesz ez alkalommal Csanád- és Békésvármegye függetlenségi pártjainak a demokratikus függetlenségi képviselője is. Eddig a következő helyekről érkezett értesítés a képviseltetésről: Makó, Csanádpalota, Apátfalva, Pityaros, Battonya, Nagylak, Dombegyháza, Csaba, Szeghalom, Orosháza, Szarvas, Gyula, Békés, Ambrózfalva, Tornya, Kunágota, Magyarbánhegyes, Mezőkovácsháza, Kiszénő, Elek, Máriaradna, Pankota és Magyarpécska. — Az értekezlet véglegesen megállapította a fogadtatás és nagygyűlés részleteit. A fővárosból e hó 30-án délután a gyorsvonattal érkező szónokok elé tömegesen kivonulnak. *Szűdy Elemér* szerkesztő üdvözli az érkezőket s innen a vendégeket gyalog bekísérik a városba. Délután 3 órakor lesz a népgyűlés a Szabadságtéren. A gyűlés elnöke *Mülek Lajos* dr., jegyzője pedig *Schuster Ödön* dr. Szónokok: *Justh Gyula* v. b. t. t., a függetlenségi 43-as párt elnöke, *Batthyányi Tivadar* gr., *Bakonyi Samu*, *Mádi-Kovács János*, *Justh János*, *Esterházy Mihály* gróf orsz. képviselő, *Nagy Dezső* dr. ügyvéd, *Jászai Oszkár* dr. író, *Ormos Ede* dr. ügyvéd és *Kernstock Károly* festőművész. A gyűlésen fog megalakulni az aradi Választójogi Szövetség s megválasztják a tisztikart is.

— **Postaigazgatóság Szegeden.** *Hieronymi Károly* kereskedelemügyi miniszternek legelső dolga az volt, amikor a kereskedelemügyi tárcát átvette, hogy a vasut és postaigazgatásban új programot dolgozzon ki: a decentralizáció programját. A postaigazgatóságok decentralizálásának a tervét is már teljesen kidolgozták a kereskedelemügyi minisztériumban, sőt már a döntés is megtörtént, hogy az új postaigazgatóságokat mely városokban helyezték el. A döntés Szegedre nézve a legkedvezőbb, mert a legelső postaigazgatóságot Szegeden állítják fel. A bizalmas tárgyalások már régen tartanak a város és a központi postaigazgatóság között. Az eredmény az, hogy *Follert Károly* és *Demény Károly* postaigazgatók Szegeden jártak és informáltatták magukat a szegedi viszonyok felől. Állítólag telek után is néztek, hogy hol lehetne falépíteni a központi postaigazgatóság palotáját, amely természetesen egyesítené magában a jelenlegi postahivatalt is. A szegedi postaigazgatóság létesítésével ismét nyolcvan tisztviselő család költözik Szegedre. Az új postaigazgatóság hatásköre kiterjedne Csongrád-, Csanád- és Bács-Bodrog megyék postai területére.

— **Kórházból — a kórházba.** *Nagy Mária* 22 éves cselédleányt ma délután bocsátották el a kórházból, ahol hosszabb ideig gyógykezelték. Sem helye sem pénze nem volt és ezért elkeseredésében ma este a Pécskai-ut 11. számú ház előtt marólugot ivott. Súlyos belső sérülésekkel szállították a kórházba.

— Felmentették Apponyi támadóit. *Temesvárról* jelentik: A temesvári törvényszék ma délelőtt 9 órakor *Jordanovics Sándor* táblabíró elnöklésével hirdette ki az ítéletet az Apponyi Albert gróf elleni tüntetés bünpörében. Az ítélethirdetésre nagy közönség verődött össze. A törvényszék a 175. §-ba ütköző magánosok elleni erőszak és a 165. §-ba ütköző hatóság elleni erőszak büntette miatt vádolt Lengyel László és Horovitz Alfréd ügyvédek, Rott Ottó ügyvédjelölt, Baron Ede párttitkár, továbbá Rajkov Milán betűszedőt és Friedrich Lajos bádogossegédet a 326. §. második bekezdése értelmében a vádeselekmény alól fölmentette és Geistlinger Ferenc, Sigmund Károly, Füzegyám Pál és Gáspár Antal vádlottak ellen, miután az ügyész a vádat elejtette, ellenük az eljárást megszüntette. Ellenben Berger János és Rajnovics Dusán ellen, kik a tárgyaláson nem jelentek meg, nyomozó levél kibocsátását rendelte el. A felmentő ítélet indoklása az volt, hogy a bíróság nem látja bebizonyítottak azon ténykedésüket, amely miatt vád alá helyezték őket. A vád ugyan azon épült fel, hogy ők részt vettek a párt szakszervezeti ülésén, ott bujtogattak, azonkívül a pályaudvaron levő néptömeget izgatták volna. Miután azonban a tárgyalás során egyetlen terhelő momentum sem nyert beigazolást, a bíróság kénytelen volt terheltekkel szemben az eljárást megszüntetni.

Vaniss Dezső királyi ügyész az ítélet ellen felebbezett, *Potomándy Sándor dr.* Apponyi Albert gróf képviselőjében pedig feltételes felebbezést jelentett be az esetre, ha a közbíró a vádat elejtené.

— A budapesti Népszínház. Fővárosi tudósítónk jelenti: Páratlanul érdekes szociális intézményt, az ötödik kerületi Vág-utcában épült népházat adta át ma délben a polgármester rendeltetésének. Ez a népház igazi népkaszinó, van benne terem gyűlések és ismeretterjesztő előadások tartására, van benne foglalkoztató műhely, ösecsemő-otthon, arra szolgál, ha reggeliszegény sorsu anya munkába megy, a gyereket itt leteszi és itt egész napon keresztül gondozzák. Van népfürdője a népotthonnak, egy népkönyvtár is külön berendeztek, nagyon kitűnő és a célnak megfelelő tanácsadó, utbaigazító hivatal. A főváros közigazgatásának annyi csinja-binja és labirintusa van, hogy a napi nehéz munkában elgyötört szegénysorsu ember nem tud rajta eligazodni. Itt utbaigazítják, ajánlólevelekkel látják el, jogi tanácsokat adnak neki. A népháznak van ezenkívül egy osztálya, ahol a szegény emberek ingyen, vagy nagyon olcsón meghálhatnak. Ingyen telefonhasználatot is bevezettek. Van foglalkoztató műhely, ahol azok, akik egyáltalában nem kaptak munkát, amely munkát keresnek, annyi jövedelemre tehetnek szert, hogy úgy ahogy megélhetnek belőle. Természetesen nagyszabásu népkonyhája is van a népháznak, munkaközvetítője, itt van az ötödik kerületi jótékonyági egyesületnek központi irodája is. A népház építése egyszerű, de végtelenül tetszetős. Az építkezés a telken kívül félmillióba került. 100.000 koronába a berendezés. Ma délben vette át *Bárczy István* polgármester az új intézményt és igen szép beszédben adta át az V. ker. jótékonyági egyesületnek, amelynek nevében *Sándor Pál* válaszolt. Kijelentette, hogy gondozni és fejleszteni fogja az intézményt.

— Elzúllott ifjak. *Budapestről* jelentik: A rendőrség ma délelőtt három veszedelmes szélhámot tett ártalmatlanná. A három fiatalembert jó családból származik, s névszerint a következők: *Püspöky Albert*, *László Béla* és *László Dániel*. *Püspöky* apja vidéki gazdag

gyógyszerész; a fiu azonban otthagyta állását s teljesen elzúllott. A fővárosban összetalálkozott a két *László*-fiuval és az év elején elhatározták, hogy zugirodát fognak nyitni. Ugy is történt. Két irodahelyiséget béreltek, a *Hársfa-utca* 13. és a *József körút* 9. szám alatt, s apróhirdetésekkel hívták fel a közönség figyelmét az *Első fővárosi lakásszerző vállalatra*. A lakásmizériák áldozatai tömegesen keresték fel őket. Püspökiék minden jelentkezővel formális lakbérleti szerződést kötöttek, s 5-10 korona díjat vettek fel. Tudomására hozták egyúttal a jelentkezőknek, hogy aki leakarja foglalni a lakást, a bérleti összeg öt százalékát köteles előre lefizetni. Sokan lépre mentek, s a három fiatalember fényes keresetre tett szert, 50-60 koronát megkerestek naponta. Az egyik áldozat aztán feljelentette őket és ma aztán letartóztatták a lakásközvetítő iroda tulajdonosait.

— Az aradi fényképkiállítás. A jövő vasárnap nyílik meg a Lyceum disztermében az aradi fotoklub országos művészi fényképkiállítása, amely a már eddig is megnyilvánult szokatlan nagy érdeklődést a beérkezett értékes hatalmas anyagot tekintve, nagyszabásúnak ígérkezik. Az agilis rendezőség már hozzálatott az anyag elrendezéséhez s hogy a kiállítás színvonalát mindenképpen biztosítsa, elhatározta, hogy mindazokat a képeket, amelyek nem ütnek meg a művészi mértéket, nem állítja ki. A selejtező-bizottság, melynek tagjai *Stengl Andor*, *Uferbach Jenő*, *Jankó Gyula*, *Ránfi Miklós*, *Weisz Hugó* és *Wagner S.* *Agoston* vasárnap délután 3 órakor a *Kazinczy-utcai* polgári fiúiskola 32. számú termében ülést tart, amelyen a kiállításra kerülő művészi minőségű képeket kiválassza s a többi visszautasítja. Így Arad műértő közönsége figyelni fogja a kiállításban fog gyönyörködni. A kiállítás április 30-án 11 órakor nyílik meg. A megnyitásra eddig három küldöttség jelentette be részvételét. *Koronghi Lippich Elek* miniszteri tanácsos, a miniszterium művészeti osztályainak főnöke, a kiállítás fővédnöke a „Magyar Amatőrfényképészek Országos Szövetsége” 10 tagú küldöttségét, mezőtelegi *Telegi Dezső* gyárigazgató a „Budapesti Fotoklub” küldöttségét és *Ráth Arnold* tanár a „Budapesti Kamara Klub” küldöttségét vezeti a kiállításra. A kiállítás rendezősége ünnepelesen fogadja az illusztris vendégeket és szombaton este a Központi szálloda éttermében ismerkedési estélyt tart tiszteletükre, melyre az érdeklődő nagyközönséget is szívesen látjuk. A kiállítás művészi képeinek díjazására fordítandó tiszteletdíjak egy értékes darabbal szaporodtak, amennyiben *Zsolnay Miklós* pécsi gyáros, a lelkes műbarát egy értékes eszínvázát ajánlott fel a rendezőségnek.

— Elsikkasztott százazrek. *Berlinből* jelentik: A német nők Vörös Kereszt egyesületében hatalmas sikkasztást fedeztek fel, amelynek számai tíz évre nyulnak vissza. A kár meghaladja a 200.000 márkát. A bűnös *Wölfer Hugó* mérnök, az egyesület tiszteletbeli pénztárosa, aki a jótékony célra való tekintettel tíz év óta díjtalanul látja el az egyesület ügyeit. A sikkasztót családja most elmeógyógyintézetbe vétette fel, hogy így meneküljön meg a börtön elől. Ez azonban nem igen fog segíteni rajta, mert az egyesület megtette a bűnvádi feljelentést. A vizsgálat során kiderült, hogy a mérnök kettős életmódot folytatott. Odahaza szerény viszonyok között húzódott meg feleségével, de titokban szeretőket tartott, azonkívül a lóversény és a tőzsde is sok pénzét vitték el.

— Megvert tanu. Ma reggel hangos botrányra ébredtek a *Förrey-utca* 17. számú házlakói. Öt órakor a lépcsőházból jajgatás, sírás és kiabálás hallatszott. Az első emeleten lakó *Pásztori Julianna* jött le a lépcsőn és a lépcső alján várta *Dáni Gyuláné* egy eddig ismeretlen férfi társaságában és állítólag mindketten megtámadták a velük szembe került nőt. A

rendőrségnél tett feljelentés szerint a férfi *vasbottal* támadt a *védetlen* nőre, akin az orvosi látélet tanúsága szerint nyolc napnál tovább gyógyuló sérülést ejtett. *Dáni Gyuláné* szereplése a támadásban még nincs teljesen tisztázva, de *Pásztori Julianna* ellene is tett panaszt. A megveretés a panaszos véleménye értelmében azért történt, mert ő tegnap a járásbírósnál *Dániné* ellen tett vallomást. Hogy a följelentés adatai megfelelnek-e a valóságnak, azt a rendőri vizsgálat fogja kideríteni.

— Szerelmi dráma. *Keszthelyről* jelentik: Szerelmi dráma játszódott le tegnap este *Gige* községben. *Szigethy József* tekintélyes gige földbirtokos régóta bizalmas viszonyban állott *S. K.* fiatal leánnyal, azonban nem vehette feleségül, mert leküzdhetetlen akadályok állottak a házasság útjában. A férfi rokonai nem jó szemmel nézték a viszonyt és emiatt állandó volt a perpatvar a *Szigethy-házban*. Szerdán este ismét szóba került az ügy, de megint hasztalan volt *Szigethy* minden kérése a hajthatatlan rokonok nem egyeztek a házasságra. *Szigethy* elment hazulról anélkül, hogy a szülők valami rosszra gondoltak volna, mert hasonló jelenetek már többször történtek. 8 óra után találkozott *Szigethy* kertjében a leánnyal. Röviddel ezután több lövés hallatszott. A házbeliek összefutottak és borzalmas látvány tárult eléjük. Egy gesztenyefa alatt *Szigethy* és a leány összeölekezve feküdtek. *Szigethy* arca össze volt ronsolva. Ugyilátszik, a maga ellen emelt fegyver vízzel volt megtöltve, mert a lövés arcát teljesen darabokra tépte. A leányon ejtett seb is halálos. Midőn az orvos megérkezett, a leány még élt ugyan, de nem lehetett kihallgatni. Az előhívott orvos megállapította, hogy a férfi közvetlen közelből intézte a lövést a leányra. A fiatal *Szigethy* kedves modoráért és jó szíveért mindenki szerette a faluban és az egész falu valóságos forrongásban van a tragikus eset miatt. A vizsgálat megindult. A véres tetnek különös előzménye lehetett, mert az öngyilkosság előtt néhány nappal *Szigethy* leveleket írt barátjaihoz, melyből egyáltalában nem lehetett sejteni, hogy öngyilkossági gondolatokkal foglalkozik.

— A kliens pénze. *Pécsről* írják: Tegnap este 8 óra után kinos jelenetek voltak tanúi a *Schmidt-cirkusz* látogatói. A cirkusz tulajdonosára ez előtt másfél évvel, mivel valamely bírósági végzést az utcán átvenni vonakodott, hatósági személy megsértése címén 100 korona pénzbírságot róttak ki Pécsre. Amikor *Szegeden* tavaly kézhez vette a kirovást, egyik ottani ügyvéd útján lefizette a bírságot, de az ügyvéd, úgy látszik, megtartotta a pénzt s az Pécsre be nem érkezett. A bírósági végrehajtó most utasítást kapott a követelés behajtására. Ennek pedig sok útja van. A legegyszerűbb és legtermészetesebb, hogy a végrehajtó fölkeresi a fizetésre kötelezett felet, fölmutatja a bírói végzést és föl szólítja az adóst, hogy fizessen. Ha fizet, rendben van a dolog, ha nem fizet, foglal. A cirkusz föl szerelésével, loállományával megér vagy 100.000 koronát, melyből kitelik még az a 100 korona, melynek megfizetése minden kellemetlenség elkerülése végett első sorban az igazdátó érdeke. De a végrehajtó nem ezt az utat választotta. Egészen mást, olyat, melylyel a cirkusz tulajdonosának egy estéjét teljesen megrontotta. Esti 8 órakor, amikor legnagyobb a pénztári forgalom, minden bírói végzés fölmutatása nélkül, erős rendőri asszisztenciával meglepte a cirkusz pénztárosát, *Makai Jánost*, és a végrehajtó a meglepett pénztáros pénzes szekrényét foglalta le. A pénztárszoba ablakcsúkját be-

zárták és mivel a pénztáros nem tudott a rövid eljárásba belenyugodni, hanem a cirkusz tulajdonosához, az adóshoz utasította a végrehajtót, **rendőrök fogták le a kötelességét teljesítő pénztárost**, amíg az, saját felelősségére, kifizette a 112 koronát, melyet gazdája Szegeden már egy év előtt kifizetett, s melyről szóló nyugtája a Temesvárott levő állandó lakásán van irományai között. A közönség, melyre a pénztárfoglalás, pláne rendőri asszisztenciával nem a legkellemesebb látvány, a zárt pénztártól visszafordult és így a cirkusz tulajdonosának e kalandból több száz korona kára van az erkölcsi megszegyenítésen kívül.

— **Gyermekek székrekedése** esetében a valódi Ferencz József-késérőviz a legjobban használható! Enyhe ízénél fogva tisztán is szívesen megisszák azt az 1 deciliternyi mennyiséget, a mire szükségük van. Nagyon kényes gyermekeknel gyengén meg is cukrozható és kevés citrommal is keverhető. Gerhardt tanár, a híres berlini gyermekorvos írja: A természetes „Ferencz József“-vizet gyakran rendelem és mindig pontos és kielégítő eredménnyel. — A jobb fűszerüzletekben valamint az összes gyógyszerárakban árulják. 24 - XVIII

— **Szerelme részvénytársasági alapon.** A nagyváradi rendőrbíróság előtt ma négy fiatalember és egy nagyon csinos leányzó, **S. Katinka** csudálatos ügyben szerepeltek. A fiatal emberek egy nagyon pikáns betéti társaságot, valóságos szerelmi részvénytársaságot alakítottak. A részvénytársaság tárgya — mint ahogy a pénzvilágban mondják — a szobacica volt. Igazán új fogalom, de ma már ugyan mi mindent nem lehet r. t. alapon megcsinálni. És a szobacica pompás tárgynak bizonyult részvénytársasági alapon; a betéti társaság élt és virult. Időközben azonban mégis bajok történtek és **Nagy István** kereskedőségét s **Münich Dániel** pincér nyilvános botrányt rögtönöztek az utcán. Így kerültek ma a kihágási bíróság elé. **Poyárn Dezső** dr. eljegyző előtt **Nagy István** a következőképp adta elő a betéti társaság történetét:

— **A Katinka,** — mondotta, — nagyon szép leány, amit különben itt maga bizonyít, (Katinka — automobil fátyol alatt — most mély pillantást lövel szanaszét.) Én és három barátom nagyon megezereltük őt. Bár szobaleány volt, tudtuk, hogy közülünk egyik sem elég gazdag az ő anyagi boldogítására.

Megegyeztünk, hogy egyformán fogjuk viselni a szerelme költségeit, de a jogaink is egyformák lesznek. Mint hát kérem valami betéti társaságban. Én azonban, bevallom, megszerettem különösen a **Katinkát** és nagyon féltékeny lettem. Pénzt szereztem és megvásároltam a részvényeket. Három társam kifizettem, magam birtam ettől fogva, az egyezés szerint a **Katinka** kegyeit.

— Igen ám, folytatta **Nagy István** — de egy éjszaka rájöttem, hogy volt részvényesei továbbra is érvényesítik jogaikat, amelyekről pedig lemondtak. Nagyon megharagudtam és így vessem össze **Münich Dániellel**. Amíg mi civódtunk, másik két társam megszökött a szerelme mellett. — Utánuk rohantam. Az utcán találkoztunk. Éjszaka volt. Bizony egy kis senobonát csepünk. De én jogos védelmemben tettem. A szép **Katica** az automobil fátyol alól megerősítette, hogy a betéti társaság tényleg működött. A bíróság — mit tehetett volna — közönsé elleni kihágás miatt 5—5 koronára ítélte a társaság tagjait.

— **Birtokcsere,** Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltozások történtek:

Szandity György eladja az aradi Szerb-utcai 10. sz. házat 1300 koronáért **Orga Vazul** és nejeének. — **Trifunátz Katica** eladja az aradi Kapa utca 12. sz. házat 3253 koronáért **Hilger János** és nejeének. — **Argyelán György** és neje eladja az aradi Illés-utca 87. sz. házat 3500 koronáért **Szabó István** és nejeének. — **Diószegi Józsefné** eladja az aradi **Baross Gábor**-utca 10.

számu házat 7600 koronáért **Vaskár György** és nejeének. — **Szücs Ferenc** és neje eladják az aradi **Mikolai Bertalan**-utca 8. sz. házat 3200 koronáért **Gál János** és nejeének. — **Ulbrich Rezső** és tulajdonostársai eladják az aradi Közép-utca 10. sz. házat 1200 koronáért **Oláh Albertné**nek.

— **Halál — játék közben.** Köröscséten tegnap két tivenöt éves fiu **Dobre János** és **Rác Péter** gombozott. Játék közben nézeteltérés támadt közöttük, amiből verekedés támadt. A verekedésnél **Dobre** úgy vágta fejbe botjával társát, hogy a szerencsétlen fiu koponyarepedést kapott és pár óra múlva meghalt. Jelentést tettek az aradi ügyészségnek, ahonnan **Moróczy kir. ügyész** és a törvényszéki orvosok mentek ki a boncolás megejtése végett.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 22-én a következő születéseket, halálozásokat jelentettek be és házasságot kötöttek: **Született:** Agárdi Antal vonatfékezőnek Antal nevű fia. Dorko György távirda felvigyázónak Matild nevű leánya. Jónás Aladár asztalosnak Endre nevű fia. Lindenbaum Dávid órásnak Margit nevű leánya. Salamon János magánhivatalnoknak Jolán nevű leánya. **Meghalt:** Fodor Istvánné 56 éves napszámosné. Czákó Imre 88 éves csizmadia. — Házasság nem fordult elő.

— **Mr. Stanley** bűvész ma és a következő napokon **Royal-kávéházban** előadást tart.

— **A jogi vizsgák rendszerváltozása.** A jogi oktatás és vele a jogi vizsgák mai rendjének gyökeres reformja küszöbön áll. Balogh államtitkár már az ankét megtartásakor ki jelentette, hogy ezt a kérdést tekintve a kultusz-tárca legelőtérőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémájának. Sőt, hogy a reformterv kivitele még gyorsabban történhessék, annak rendeleti uton való életbeléptetésére is felhatalmazása lesz. Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztetett a képviselőházba. Abból legkésőbb május havában törvény lesz, amely az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga vagy ügyvédi vizsga) vannak hátra saját érdekében siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a cenzorok lépten nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Aki tehát csak teheti fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját „A jogi vizsgák letétele“ c. munkában (IV. kiadás, — negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-utca 3. 1769

— **M. kir. szab. Osztálysorsjáték.** A most véget ért XXVII. sorsjáték sorsjegyei ugy elfogytak, hogy az elárusítók sok esetben nem elégíthették ki vevőiket, amikor azok a sorsjáték folyamán kihuzott sorsjegyeik helyett új sorsjegyet (pótsorsjegyet) óhajtottak, hogy tovább játszhasanak. Minthogy a most befejezést nyert sorsjáték 4 legnagyobb nyerményét: a 600.000 koronás jutalmat, a 400.000, 200.000 és 100.000 koronás főnyerményeket mind magyarországi (budapesti és vidéki) sorsjegyvevők nyerték. — Igen valószínű, hogy a most meginduló XXVIII-ik sorsjáték sorsjegyei is mind már az első osztály huzása előtt elfognak. 1816

— **Marilla** ezen az ideg- és légzőszervi bajokban, különösen asztma és tüdőgyulladásban szenvedők előtt előnyösen ismert fürdőhely május 1-én nyílik meg. Marillán rendes időjárás-kor ilyentájt a levegő már annyira enyhe, hogy a beteg egész napon át a szabadban lehet. A szanatóriumban május, június és augusztus 20-ától a napi költség, beleértve az orvosi kezelést, valamennyi gyógyító eszközt, étellemezést és lakást, nyolc korona. 6970.

— **Meglepő olcsó árakon** árulja tulzsfult raktár folyán összes művészi képeslevelező-lapjait **Kerpel Izsó** könyvkereskedése. Nagyobb vételnél a cég külön árkedezményt nyújt. 1727

— **Az Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár** Aradi fiókja ezúton értesíti üzletfeleit, hogy helyiségeit május hó 1-én, Szabadság-tér 21. szám, (I. emelet) alá helyezi át. 1729

— **Szabó-féle** pármái ibolya szappan a legfinább mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcbőrt üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kaplató Aradon **Vojtek és Weisz**, Hanzu Nesztor droguistáknál. E szappan egyedül készítője **Szabó Bela** pipere-szappangyáros Miskolcon. 1081

— **Legújabb női börtáskák**, oldal, szivar és pénztárcák, nagyobb és kisebbszerű uti bőröndök és mindennemű sportcikk olcsó árban leszek árulva **Kramarovits József** bőröndő-üzletében, Szabadság-tér 3. Javításokat szakszerűen eszközöl. 1027

— **Discretió** mellett azonnal és olcsón készít mindennemű írásmunkát és sokszorosítást. **Ziffer Sándor** írógépvállalata **Forray-utca**, gr. Hunyady-palota. 688

— **Francia likörök** legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér **Vojtek és Weisz**nál. 1450

TARKASÁGOK.

★

(*Hü asszony*.) Két idősebb hölgy arról cserél nézeteket, hogy ma már nagyon megromlottak az erkölcsök és nem is csoda, ha a fiatal emberek vonakodnak házasságot kötni, mert fehér holló a hü asszony.

— Ugyan ne mondja az: drágám; nem ugyan a dolog. Én ismerem egy asszonyt, akinél hüségesebb teremést kívánni se lehet.

— Ne mondja! És ki az?

— A szomszédunkban lakik. Képzeld csak, már a harmadik férje van és még mindig öt év után még hü az elsőhöz.

(*Nagy kereset*.) Egy aradi magánhivatalnok fáradtan futkosott az utcán, amikor összetalálkozott egyik régi barátjával.

— Hogy vagy? Mi történt veled, hogy így lihegsz?

— Jaj, jaj.

— Na, mi bajod? Hogy élsz, mióta nem látalak? Van jó állásod? Keresel-e sokat?

A hivatalnok keserűen nevetett:

— Nagyon sokat keresek. Ennyit még soha életemben se kerestem.

1869

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörheneynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

*) Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Sainya-Lipócsi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

NEUMANN M.

Férfi-, fiu- és leányka ruhatelepe ARAD.

uri szabó, cs. és kir. udv. és kam. szállító.

Külön osztály mérték szerinti megrendelésekre.

776

— Körülbelül mennyit?

— Egy hét múlva ki kell költözködni a régi lakásomból és még nincs új lakásom, pedig egy hónap óta egyebet se teszek, mint — keresek.

(Üzleti nyelven.) Egy ismert pénzembernek, akit bankkörökben általában ösmernek, a lánya körül pletykák keletkeztek. Azt beszélték, hogy szerelmes egy szegény fiatalemberbe és nemsokára felesége is lesz. A legjobb barátja a minap megkérdezte a kisasszonytól:

— Te, a Pistának csakugyan odaadtad a kezdetet?

— Dehogyan adtam — felelte a leány — hiszen még legalább három hónapig kell neki várni, hogy megszerezze a diplomáját. Amíg nem végez, addig nem lehetek a felesége.

— Dehát mégis csak lesz valami a házasságból?

— A dofog úgy áll — szölt mosolyogva a bankember leánya — hogy az apám hat hónapi opciót adott Pistának — a kezemre.

Egy hölgy

436

aki bőrének egészségben tartására figyelmet fordít, különösen a nyári szeplők eltávolítására, a bőr puhán tartására és tenér taint-jére és ezt meg is akarja tartani az csakis Stecken-pferd-Lilomtej szappannal mosakodik a (lófejű bot védjegyzettel) Bergmann és tsa cég Teichen a/E. gyárából. Darabja 80 fillér, amely minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kiváncsi asszony. Vannak rejtélyes dolgok amiket senki sem ért meg. Ez is azok közé tartozik. Elismerő szavaiért köszönet.

Bella naplója. Teljesen elhibázott fölfogásban írta meg.

B. M. Igyekezni fogunk, hogy közölhetővé tegyük.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek köszvény, hólyag- és vesebetegnek.
Felpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 1556
„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-18.
Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

SALAMANDER

cipők elárúsítása.

1216

NESTLÉ gyermekliszje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek,
valamint gyomorbetegségek
régbevált tápláléka
50 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva
Tiszta alpesi tejet
tartalmaz.

1 doboz 1 kor. 80 fill.,
minden gyógyszerárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

6971

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Tenyésztés vasár Aradon. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi minisztérium által engedélyezett kedvezmények mellett a vármegye gazdaközönsége között kiosztandó tenyész marhák beszerzése céljából folyó hó 25-én, Aradon, honvédhuszáraktanya mögött levő barak istállóban tenyész üszős és tehén vásárt rendez, melyre a tenyésztők részéről 167 drb., nagyjából hasas és borjas tehén és üsző lett bejelentve. — A vásáron tehát mint vevő, maga a gazdasági egyesület fog részt venni, s a bevásárlások a m. k. gazdasági felügyelőség közreműködése mellett fognak eszközöltetni. — A vásár a jelzett napon reggel 8 órakor veszi kezdetét.

— Az aradi piac áraitól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 7-12 drb saláta 20 fill., 1 drb kalarabé 6-24 fill., 1 rakás kelkáposzta 10-20 fill., 1 kötés retek 6-8 fillér, 1 rakás spenót 5-10 fill., 1 rakás sóska 10-15 fill., 1 kiló burgonya 6-9 f., 1 kiló káposzta 10-60 f., 1 kötés vöröshagyma 6-8 fill., 1 kötés foghagyma 6-40 fill., 1 kötés zöldség 4-12 fill., 1 kötés zeller 4-20 fill., 7-8 drb tojás 40 fill., 1 liter tej 18-26 fill., 1 csomó tehén túró 8-12 fill., 1 liter tejföl 100-140 fill., 1 kiló vaj 300-360 fill., 1 drb rántani való csirke 80-150 fill., 1 drb csirke sütni 150-200 fill., 1 drb tyúk 220-300 fill., 1 drb sovány liba 350-450 fill., 1 drb kövér liba 700-1100 fill., 1 drb sovány kacsa 180-250 fill., 1 drb kövér kacsa 500-600 fill., 1 drb pulyka 600-800 fill., 1 drb karfiol 16-50 fill., 1 kiló fehér kenyér 30 fill., 1 kiló barna kenyér 26 fill., 1 kiló marha hus eleje 136 fill., 1 kiló marha hus hátulja 152 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 168 fill., 1 kiló borju hus 180-200 fill., 1 kiló borju szelet 240 fill., 1 kiló sertés hus 176 fill., 1 kiló zsir 180-200 fill., 1 kiló szalonna 194-220 fill., 1 kiló juhhus 120-128 fill., 1 kiló bárányhus 160-180 fillér.

Budapesti áru- és értéktőzsde.
Távirati tudósítás.
Budapest, április 22

Amerika ¼ magasabb. Kínálat mérsékelt, vételkedő gyenge 8 ezer mm. 5-10 fillérral olcsóbb.
Az árak 50 kilónként számítva:

	DÉH	3 órai
	sárlat	sárlat
Rizs 1911. áprilisra	12.85-13.21	12.67-12.69
Bors 1911. májusra	12.30-12.81	12.27-12.28
Bors 1911. októberre	11.32-11.33	11.85-11.86
Rizs 1911. áprilisra	9.73-9.74	9.78-9.78
Rizs 1911. októberre	8.73-8.74	8.74-8.75
Tengeri 1911. májusra	6.10-6.11	6.12-6.13
Zab 1911. áprilisra	10.70-10.71	10.70-10.71
Zab 1911. októberre	7.73-7.74	7.74-7.75

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)
— Apr. 22. —

Magyar aranyárjárdék 4%	111.20
Magyar koronajárdék 4%	91.35
Magyar koronajárdék 3 1/2%	80.50
Magyar földt. kötvény 4%	92.75
Magyar földt. kötvény 4%	94
Magyar nyereségsorsógy kölcsön	212.50
Magyar és szegedi sorsógy kölcsön	158
Magyar aranyárjárdék papírban	94.80
Magyar aranyárjárdék esztibe	96.25
Magyar aranyárjárdék aranyban	115.25
Magyar koronajárdék 4%	92.65
1900. évi osztrák államsorsógy	162
Magyar bankrészevény	10.20
Magyar hitelbank-részevény	831.50
Magyar hitelintézet részvény	650.50
Magyar-ny. államvasúti részvény	761.25
70 frankos arany (Napoleonos)	19
Magyar birodalmi marka	117.27 1/2
London vista	239.77 1/2
Paris vista	94.70
30 márkás arany	38.47

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményvásárlókának hivatalos árjegyzéke.
Távirati tudósítás.
(Árak 50 kilogrammonként honos árakban.)
1910. Ápr. 22.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10.90-10.95
76	11.00-11.05
77	11.10-11.15
78	11.25-11.30

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	10.80-10.85
Rizs	7.85-7.90
Arpa	7.65-7.70
Zab	8.50-8.60
Tengeri	5.60-5.70

Budapest-kőbánya szertéskereskedeleme

— Apr. 22. —
Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 169-170 fillérig; fiatal közép páronként 240-280 kilogrammig terjedő súlyban 180-183 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.
Kiszállítás: apr. hó 18. napján volt készlet 22035 darab, apr. 19. napján kifizetett 10 darab, apr. 19. napján kiszállított 113 darab, április 20. napján aradi kőbányán 21972 darab.
A kőbánya szertéskereskedeleme nyugodt.

Felelős szerkesztő
BOLGAR LAJOS.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egvedárúsítását sikerült megszerezniem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állnak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet.
Egységárak: Hölgyek és urak részére ... .. 16 K. 50 f.
luxus kivitel 20 „ 50 .

Telefon 312. sz. **WEINBERGER JÁNOS, ARAD** Telefon 312. sz.
ELSŐRENDÜ CIPŐÁRUHÁZA. TESSÉK A KIRAKATOT MEGTEKINTENI

Schweiger és Békési

női kalap divatterme

Arad, Andrassy-tér 20. szám

(Fischer Eliz palota) az udvarban.

Tudatjuk a n. é. hölgyközönséggel, hogy a legújabb eredeti párisi és bécsi modell kalapjaink megérkeztek. Kérjük azok szives megtekintését.

NEMZETI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1911. április hó 23-án:
Délután 3 és fél óraker mérsékelt helyárakkal:

Tolonc,

népszínmű 3 felvonásban.

C) bérlet C) bérlet

Este 8 óraker rendez helyárakkal:

A medve.

Falusi komédia 4 felvonásban. Írta: Schmidt Miklós. Magyarra átdolgozta: Károly József. Rendező: Kosztler Ede.

SZEMÉLYEK:

Főszereplő Keertler E.	Kristóf Várnay Jenő
Lujza, felesége Novák Irén	Julcsa Bónkóné
Köbn. keresk. Polzár	Schnipansky Berezi S.
Az orvos Dolly Lajos	Sirásó Vass József
Az ügyvéd Csah Ferenc	Szmath Herold E.
A pap Ajtai Odón	A járási írnok Mazor

Kezdete este 7 és fél óraker.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma vasárnap, 1911. április 23-án:

1. Nyitány. Előadja a zenekar. 2. Képek Japánról. Természettudományi kép. — 3. Az új imas. Bohózat. — 4. A cowboy anyósa. Nagyszabású humoros kép. — 5. Hordógyártás. Tanulságos felvétel. — 6. A manóveren. Látványos dráma. — 7. Nini babája. Gyönyörű dráma. — 8. Zárinduló. Előadja a zenekar.

Helyárak: Pályozásenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 3 óraker kezdődnek.

A hölgyek kéretnak a nézőtérre kalap nélkül megjelenni

Saját zenekar.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Ruhetér. — Buffet.

URANIA

mezőfőnykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap 1911. április 23.

1. A szorongatott tolvaj. Humoros. — 2. Szénbányák. Természettudomány. — 3. A kézzelbeesett. Humoros. 4. Akrobata piramisok. Variete szám. — 5. Silva táncosnője. Indiai legenda. — 6. Ma utóljára Az elbukott. Szenzációs életkép.

Előadások d. u. 2 órától kezdve.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Gukrázda.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik Mészáros Gábor dr., a szeretett férj, apa és rokon végtisztességén megjelenni, illetve részvénytárgyozataikkal mélységes fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetet mondunk.

A gyászoló család.

Aradon kaphatók:

Vojtek Kálmán gyógyszerárában, Vojtek és Weisz gyógyszerkereskedésében és Hegedüs Gyula pipere és illatszerkereskedésében. 6841

Gyorsan pusztul a bőr sezt Ön bánja. Ha Fernolent NIGRIN-jét nem használja.

6835

GUBER FORRÁS

A LEGKÖNYNYEBBEN KIMÉRTHEKŐ

ARZÉNES VIZ
VÉRSEGGÉNYSÉG SÁPKÓR

IDEGGYENGESÉG

ÁLMATLANSÁG

ÉS MINDENFÉLE GYENGESÉGI ÁLLAPOTOKNÁL ADHATÓ

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAK, DROGUÉRIÁK ÉS ÁSVÁNYVIZKERESKEDÉSHEK

6994

Mérnöki iroda.

Pekanovits Dániel

okleveles mérnök 1785

Arad, Kápolna-utca 4. szám alatt

mérnöki irodát nyitott.

Működési munkakörébe felvette:

1. Betoncsatornázással kapcsolatos feltelek és tervek elkészítését.
2. Birtokfelvételeket és ezek parcellázását.
3. Gazdasági épületek tervezését és ezeknek saját rendszere szerinti kiépítését.
4. Vasbeton építmények tervezését és felépítését.
5. Műszaki ügyek elbírálását valamint minden mérnöki szakba vágó munkák teljesítését és vezetését.

Számtalanszor bevált

MATTONI FÉLE
GISSHUBLER
SÁVANYUVIZ

A dugó áprítése
hűgymoknál és
hőlyagharutnál,
mint a hűgysavval
megkötő szer.

6997

Végladás!

1258

Csak rövid ideig!

Konyhaberendezési és háztartási cikkekben gyári áron jóval alul.

Alkalmi bevásárlási forrás.

KOHN JÓZSEF bádógos, vízvezeték berendező és jégsekreány gyár Arad, Minorita-palota.

Végladás!

Üzletfelosztás végett alkalmi vétel. Műhelyem és jégsekreány nagyraktáram tovább fejlesztve.

Arad, Batthyányi-utca 32. szám. Telefon szám 853.

Molyhalál!

1191

Legjobb hatású szer

MOLYOK

és azok petéinek biztos kiirtására.

Egy üveg ára $\frac{2}{10}$ literes 1 kor. 20 fillér.
 $\frac{1}{2}$ literes 2 korona 20 fillér, 1 liter 4 kor.

RADICAL

molypusztító poralakban,

elismert kitűnő hatású erős növénykeverék
—20, —50 és 1 koronás dobozokban,
továbbá terpentinszesz, kámfor, naftalin, zuzott
bors, lavendula virág patchouli levél, bagaria-
papír, stb.

Poloska irtásra

„Radical” poloskairtó folyadék (igen erős
hatású és nem maró),

egy üveg ára 60 fillér.

Erősített dalmát rovarpor
—80, —50 és 80 filléres dobozokban és kimérve

Padlófényesítésre

és

Beeresztésre

Kemény padlóra (parquettákra) Dr.
Friedländer-féle francia takarékpaplópaszta 1 kis
doboz 90 fill., 1 nagy doboz 1 korona 70 fillér.

Puha és keményfa padlóra egy.
arant Dr. Friedländer-féle főzött viasz 1 doboz
 $\frac{2}{3}$ liter meleg vízben oldandó fel, 1 kor. 20
fill., kimérve 1 kiló 2 korona. Továbbá Paraffin,
Ceresin fehér és sárga viasz, hamuszír stb.

Ruha-, cipő- és fémtisztító-

szerek, fésűk, hajtűk, hajkefék, szivacsok szí-
vacs-hálók, mosdó-keztűk és mosdó-rúhák

legjobb és legol-
csóbb bevásárlási forrása

Hanzu Nestor

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455. szám.

A magyar és német
pótjegyzék megjelent!
Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Laurdis R: Éjféle nap, Rider Haggard: Haj-
nalcsillag, Biró Lajos: Nyári zivatar, Lovász Ká-
roly: Pesti versek, Kóbor Tamás: Egyveleg,
Bang Hermann: A fehér ház. Kóbor Ta-
más: Egy test, egy lélek. Szomabázy J:
Milliomosok és kalandorok, Schnitzler: Ana-
tol, Mici grófnő, Sienkiewicz: A hős, Ma-
son: A rózsaszínű villa. Lengyel Laura:
Máb királyné, Lovik Károly: A préda,
Krud Gyula: A podoloni takácsné és
a többiek. Lagerlöf Selma: Egy ud-
varház története, Caesar és Cleopatra, X:
Az árva Mariska napjai, Szerellemhegyiné:
A társalgás művészete, Doyle C.: Napoleon, Bródy
Sándor: A medikus, Pekár Gy.: A szere-
csenek összeesküvése, Bródy S.: Jegyzetek
a szerelemről, Borsszem Jankó naptára 1911,
évre, Karin Michaélis: A veszedelmes életkor.
Egő: Kleinmann Márta, Molnár Ferenc: Hétágu
sip, Balázsházy P.: Forrongások, Suderman
H: Énekek éneke.

Németben: Brandenfels Hanna: Der Stall-
baron. Bennet Arnold: Das Gespents,
Geijerstam Gusztáv: Das Haupt der Medusa.
Wassermann Jakob: Die Masken Erwin Rei-
ners, Storch Arthur: Licht und Finsterniss;
Die Geheimnisse des Praters, Mihaelis Karin:
Das gefährliche Alter, Andoux M.: Marie
Claire, Crocker B. M.: Entgeist, Franzos E. K.
Die Juden v. Barnow, Zittelmann K.: Vor
den grossen Mauern, Georgy Ernst: Theater,
Doyle Connan: Ein Duett, Franklin Edgar: Der
Meergrüne Wandschirm, Rittland Klaus: Wenn
die Fackel sich senkt.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

A vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsönkönyvtárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy füzetenként 20 fill.

Legujabbak: Grósz: Jösz! Majd utánam jösz...
Wiener: Gyere ide te remek férj... Hiedelberg:
Oh, hogy várom... Márkus: Reggel, délen, este,
éjél... Szerenád... Zerkovitz: Az okos Adolka,
Sírmai: Testőr. Zserbó-ban. Zarándok. Dr.
Rényi: Tavasz dal. Csöndes éjjel, Heidel-
berg: Palkó! Te drága rajkó! Zerkovitz:
Páris feől furcsa szelek fujnak... Lehár: Herceg
kisasszony, Fall: Babuska, Syrenen, Farkas: Ni-
non levele, Hogy szerettem az elsőt. Fráter L.:
Magam sem tudom én... Leégett egy árva
kunyhó... Elhagyatva. Hogyha szeretsz... Pap Z:
Négy magyar dal... Dostal: Isteni éj. Kun M.: Dó-
ra! Dóra! Hetényi: Három magyar dal...

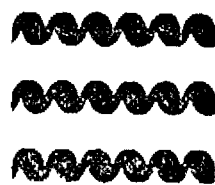
Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és

berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon

381

B

O

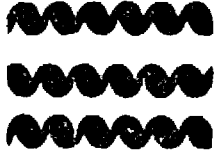
U

R

B

O

N

színes vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány
és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

HUSSERL M.

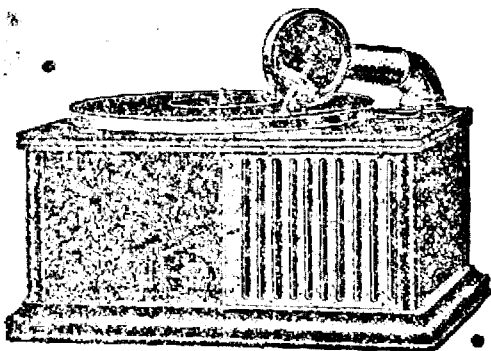
dohánykülönlegességi tőzsdéjében.

4565

Szivarkahüvely

Verge szivarka-papír.

„EUFON“

a legkisebb térfigatú és legolcsóbb tölesér nélküli **BESZÉLŐGÉPEK** kizárólagos egyedárúsítói **ARADON**

Rauch és Szathmári

üveg-és porcellánkereskedése
József főherceg-ut 9.

ahol kedvező fizetési feltételek mellett, úgy „EUFON“ mint **PATHE** rendszerű „EUFON“ beszélőgépek és hozzávaló művészi felvételű lemezek kaphatók. Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Védjegy: „Hergony“

A Liniment. Capsici comp., a Hergony-Pain-Expeller

petőka

egy fejének bizonyos házasor, mely már sok év óta legjobb hatásának bizonyult kőszvények, csontok és meghibészeknél.

Figyelemre méltó: Emlény hamistványok miatt bevételekbe kerülnek legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Hergony“ védjeggyel és a Hergony cégjelével ellátott dobozba van csomagolva. Ár: üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és egyenlőre minden gyógyszerárban kapható. — Forgalmazó: Tóth Károly gyógyszerárban, Budapest. **M. Richter** gyógyszerár az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5. nos.

3717

Az 1868. év óta forgalomban:

Berger gyógy- és hygienikus szappanai.

ÓVAKODJUNK utánszaktól és más készítmények becsapásaitól.

E megjelölések:
Berger kátrányszappana,
Berger glicerin-kátrányszappana, és
Berger kén-kátrányszappana, 1430
Berger gyógy- és hygien. szappanai

cégünk részére mint szóbeli védjegyek és azonkívül e pótlásokkal: **valódi és eredeti** védve vannak.

Minden elárúsító, aki ezen kizárólag valódi és szóbeli védjegyekkel biztosított, 40 év óta kipróbált Berger-féle szappanok helyett más készítményt csempész be, megsérti védjegyjogunkat.

A mi szappanaink a valódiság jelül az itt lenyomatott védjegyet és cégjelölést viselik.

Tessék tehát ezen két ismertető-jelre ügyelni és kifejezetten Berger-féle szappanokat kérni, mint a következő cég gyártmányait:

G. Hell & Comp Troppau.

Kapható a magyar-osztrák monarchia és a külföldi gyógyszerárban és szakkavagó üzleteiben.

SEBEKET

gondosan kell megővni minden tisztáltságot

meri elhanyagolása esetén nagyon káros nehezen gyógyítható következményei lehetnek. Imár negyven éve a legkiválóbb kötszerek bizonyul a Prágai háshatású, megóvja a sebet, megakadályozza a gyulladást és a hajlamokat, időtől fogva hat és elősegíti a szövődést és gyógyulást.

— **POSTAI SZÁLLÍTÁS NAPONKÉNT.** —

1 tégely 70 fillér, 3 kor. 16 fillér előleges beküldés ellenében 4. 7 korona ellenében 10 tégely külső az osztr. magy. monarchia minden állomására.

Vigyázzunk a gyártmány és a készítő nevére. Árra és védjegyre. Valódi csak 70 fillér.

Főelárúsító

B. FRAGNER,

és. és kir. udvari szállító
Gyógyszerár „A FEKETE SAS“-TÍPUS.
Prága, Kleinseite, Ecke, der Nerudgasse Nr. 203.
Raktár Auszria-Magyarország minden gyógyszerárban.
A 4055

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.
Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.
Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.
Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik e körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.
1911. április hó 22.

Keresünk:
Aradra: 1 női divat szakmabeli segédet.
Vidékre: románial vállalat részére németül és románul beszélő és író vaskereskedősegédet: jobb fizetéssel, továbbá 3 fűszer, rőfös és rövid, 2 rőfös és divat, 2 vas és fűszer, és 4 vegyes szakmabeli magyar, román és részben német tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és több tanoncot.

Ajánlunk:
Kereskedelmi akadémiát végzett és már alkalmazásban volt irodistát, továbbá 1 mérlegkepes könyvelőt, 4 fűszer és rövid, 1 vas és fűszer, 1 rőfös és 3 vegyesszakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA 301
Klein Sándor, Keppich Zsigmond.
186. sz. 186. sz.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

világ legjobb felmosószer

6075

EGGER EMULSIO

csak a védjeggyel valódi

Minden az 16 adjon hite: idősokban gyermekeinek **EGGER EMULSIO**-t, mert ez erősíti a gyereket, előmozdítja a csontnövekedést, fejleszti és táplálja. Hatásos ellenszere a köhögésnek, gyomorregényességnek. Megbecsülhetetlen forrás idején. Hirvenes orvosok ajánlják, mert a legjobb csukamájolaj preparátum, nincs kellemetlen szaga, jóízű, könnyen emészthető és elejét veszi a különböző gyermekbetegségeknak.

Egy üveg ára 2 korona a gyógyszerárban.
Postán üveget bérmentve 6 koronáért a pénz előzetes beutalása után vagy utávvalat küld.

„Nádor-gyógyszerár“
Budapest, VI., Váci-körut 17.
Ingyen és bérmentve küldjük a minden szülőnek nélkülözhetetlen írózatot: „Mogyan védekezzünk a gyermekbetegségek ellen?“
Kapható: Gutori Földes Kelemen gyógyszerárban és Vojtek és Walez droguáriájában. 6053

Kalmár és Engel

Motor és Gépgyár
Városi raktár és iroda: **BUDAPEST**, VI. Üteg-utca 19.
Világhírű! Eredeti! „Benz“ Gyár:

Salvógázmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb fűseme. „Benz“ nyersolaj motor.

DIESEL **RENDSZER**

Elismert legjobb gyártmány. 6678
Ajánlja benzín-lokomobilos csöplőkészleteit, melyek bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Telefon 789. Telefon 789.
Közeledünk a költözködéshez
valaki tiszta lakást óhajt az forduljon bizalommal
Lovas Károly
lakás és ablaktisztítóhoz,
333

aki elvállal parkettás szobák, ablakok, kilincsek és szőnyegek tisztítását. Téli ablakok leszedését, zsáruk felrakását.
Telefon 789. Lakás: Mihály-u. 86/b.

A legjobb minőségű

gyertyánfa-bábuk és I-ső oszt. „Lygnum-sanktum” teke-golyók nagy választékban kaphatók Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1866

Akinek

ismertség híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,
kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
sib-re
van szüksége,

AKI

oladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gubonát,
üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

AKI

szándékozott vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

AKI

valamely állást betöltőni kíván: legbiztosabban ér célját, ha az.

„Aradi Közlöny” kis hirdetési rovatát használja.

Apró hirdetések.

Zálogházból

kváltoit arany, ezüst- és
gyémánt-árutakat vesz és el-
ad Farkas Streicher
Arad, Tőkölly-tér 1. 2974

Szászország Asszony!

Ne csak nézzük egymást, hanem adjon alkalmat a találkozásra. Címemet tudja, írjon. H—a. 1818

Megvételeire kereselek

vegyeskereskedésem részére használt de jó karban levő üzlet berendezést, az ár megjelölésével. Cím a kiadóban. 1820

Gépész,

cséplést, javítást elfogad, esetleg társnak ajánlkozik. Cím Orosz János Arad, Radnai-ut 10. 1818

Gyakerlott íródtandó

állást keres, ki a gépirásban járatos. Megkeresés „Állandó” jellegre kérések a kiadóhivatalba. 1819

Intelligens leány

gyermek mellé ajánlkozik, már volt gyermek mellett. Címe a kiadóhivatalban. 1834

Kölgyeim!

38 éves, keresztény, barna, élet-erős, vagyonnal rendelkező köz-ségi főjegyző vagyok. 10,000 korona évi jövedelemmel. Nem iszom, nem káromlom, jólelkű ember vagyok. Leendő élettársamnál nem hozományra, hanem tisztára, derűs lélekre és háziasságra fektetek súlyt. Csakis teljes című leveleket „Reménység” jellegével a kiadóhivatal továbbít. 1896

Ki venne nőül

19 éves polgárlányt, egyetlen gyermek 400.000 kor. vagyonnal? Azonkívül még sok száz vagyonos hölgy előjegyezve. Csakis azok jelentkezzenek, kiknél gyors házasság lehetséges. Schlesinger L., Berlin 18. 1398

Két ügyes

divatáru segéd azonnali alkalmazást nyer. Lengyel Testvérek rőfös- és divatáru üzletében Andrassy-tér 15 1823

Jég

háztartási célokra naponta házhöz szállítva 6, 8, és 12 koronás havi bérletben megrendelhető az „Aradi légtelap” jéggyáránál Petőfi-u 7a. telefon 199 sz. 1823

Kuvlaba

egy kis magyar holdas szálló, motoros vasuti megállóhelylyel, csinos lakóházzal nagy teraszszal, és melléképületekkel, butorizzattal, jutányos áron eladó! Bővebet: Aradon, Atcél Péter-u. 2. sz. I. emelet. 1822

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz levélpapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiárulva Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Andrassy-tér 16. Maurer-féle kilométer automobilt- és kerékpár térkép ára 60 fillér. 555

Egy igen jó

forgalmu román községben vegyes kereskedés és trafik, korlátlan italméréssel, házzal együtt, előnyös feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1778

Felügyelő

kerestetik május hó 1-re a városi árvaházhoz. Bővebet felvilágosítást az igazgató ad. 1812

Jégszekrény

jó karban, dupla ajtós olcsón eladó. Délelőttönként megtekinthető Luther Márton-utca 1 II. em. ajtó 12. 1811

Kiadó

Teleky-utca 26. számú földszintes házban 2 utcai szoba külön bejárattal. 1810

Fülich-utca

13. számú négy szobás magányos ház és ugyanott egy rövid zongora elköltözés miatt azonnal eladó. 1814

Vizsgalapok

(elsőrendűek) százanként 95 fillérjével; vizsgai jutalomkönyvek nagy választékban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Veszek egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése. Aradon. 1451

Egy jó házból

való leány kerestetik egy 2 és egy 5 éves gyermek mellé. Cím a kiadóhivatalban. 1809

A zsinagóga épületében

több üzlet és raktárhelyiség, továbbá egy négy szobás lakás kiadó. 1621

Bérbe adó lesz, esetleg teljes ellátással egy elegánsan butorizzott utcai szoba Árpád-tér 3. szám alatt. Erről információt ad Berkovics, Damjanich-u. 7. 1778

Kéz eladó

3 szoba, egy hold szép gyümölcsös kert és istállóval, ipari célokra is alkalmas, Töltés-utca 2. sz. 1799

Séhere eladó.

Három hold egyszeri lekaszállásra Soltz Gyula, Arad Zsidó temető-utca 5. 1779

Ügyes kárpitos

ajánlkozik e szakmába bármily kárpitos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, ugy saját műhelyben, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemelés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklósu-tca 82. sz. 561

Kiadó

4 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítás-ellátott, teljesen külön álló földi szintes lakas azonnal, vagy május hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejárattal, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó. Hasszinger-utca 5. sz. 939

Eladó

16—18 métermázsas prima perzselt szalonna, olalként 35-től 50 kilóig, métermázsanként 184 korona, az egész egyszeri vételnél métermázsanként 180 korona, ugyanott 3 vizsgázott gépész kerestetik a nyári cséplésre. Ujszent-anna, Szentendrey Béla. 1493

Vörös ökör vendégő

bérbeadó. Tudakozódni lehet ugyanott. 1735

Egy jóforgalmu

és 82 év óta fennálló vegyeskereskedés vidéken házzal átadó. — Cím a kiadóhivatalban. 1771

Telefon 633. szám.

Fischer Armin

szobafestő és mázólmester
Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal szobafestő és mázólmester munkákat leggyorsabb kivitelől legdiszesebbig, továbbá természetes fautánzatokat (floreozást) színes üvegekkel ki-rakott gipszfestést ugy helyben, mint vidéken. 101

Gyermektelen házmesterpár

kerestetik, hol az asszony a lakás takarítását végezné lakásért és fizetés mellett. Kik szobaleányi minőségben hosszabb ideig szolgál-tak, előnyben részesülnek. Ajánla-tokat „Tiszta” jellegre kérünk. 1795

A gyermekek számát

2 vagy 3-ra korlátozni okos és sok pénzt takarít meg. A biztos utmu-tatást ehhez — melyre vonatkozó-lag sok ezer hálalrat érkezett be, 90 fillér magyar bélyeg ellenében diszkrétén küldi: Frau A. Kaupa Berlin S. W. 266 Lindenstrasse 51. 1224.

Üzlet, raktár

vagy műhelynek alkalmas két helyiség az utcára kiadó. Wesse-lényi-utcai házban. Tudakozhatni Grallert ékszerésznel Andrassy-tér 22. 1756

Egy özvegy asszony

ajánlkozik magános urhoz gazda-asszonynak, ki az összes háztartást elvállalja. Esetleg vidékre is. Cím a kiadóban. 1829

Helyben

egy jó forgalmu, szatócs üzlet, korlátlan italméréssel, haláleset miatt házzal együtt azonnal eladó. Cím a kiadóban. 1084

Vécsey-utca 12. sz.

modern földszintes bérház eladó. Bővebet ugyanott a tulajdonosnál. 1746

Egy minden es cselédleány,

esetleg bejáró azonnal helyet talál. Cím a kiadóhivatalban.

Nappal elegáns fotel,

éjjel kényelmes ágy a Szopper-laung-féle szabadalmazott szőlye (fotel) már 95 koronától kezdve. Divánok, ottománok, összecukható párnázott vaságy vagy III. rétü afrik matracok, ruganyos matracok, levarrott szalmazsákok, leg-olcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és diszítónél, Arad, Lázár Vilmos-utca 1—2 1656

Mezőgazdaságban

némileg jártas egyén, mint kocsi-gazda nálunk alkalmazást nyer. Személyes bemutatkozás. Aradi Közuti vaspálya- és téglagyár rész-vénytársaság 1762

Apró hirdetések.

Eladó

Három 3 szobás és három 2 szobás lakásból álló ház Flórián-utca 14a. Bővebbet ugyanott. 1270

Eladó ház

Felső-utca 138b. sz. jókarban levő ház eladó. 1830

Ajánlom

A nagyérdemű közönség szíves figyelmébe mosó és vasaló intézetet, ugyancsak mindennemű tisztítást elvállalok. Arad, Deák Ferenc-utca 7. Szabó Bálintné. 1062

Pontosan és lelkiismeretesen

végzek bepakolás, félfürdő és masszázst. Fleischmann Zsófia, születendő maseur, Ferdinánd-utca 7. 1596

Nagyobb vidéki városban

lévő asztalos és butorgyár kereskedelmi üzemek vezetésére. műszaki képzettségű, intelligens, ügyes üzletvezető kerestetik. Bizonyítványokkal felszerelt ajánlatokat a lap kiadóhivatala továbbít. 1786

Egy utcai és egy előszobából

álló földszintes garzon-lakás, Erzsébet királyné-körút 1/a. számú házban május elsejére kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében, Színházépület. 1801

3 szobás

modern uri lakás fürdőszobával augusztus 1-ére kiadó Török Ignác utca 1c. 1595

Ügyesebb parádés kocsi is

nőtlen, kerestetik urasághoz. Cim a kiadóhivatalban. 1793

6990—1911. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy folyó évi április hó 18-tól kezdődőleg minden második héten kedden a Szt. Péter téri iskolában, csütörtökön a Weitzer János és az Illés-utcai iskolában az oltás köteles gyermekek beoltása kezdetét veszi. A közbeeső hét megfelelő napjain az előző héten beoltott gyermekek ugynoda és ugyanazon oltó orvoshoz revisióra elhozandók.

Felhivatnak mindazon szülők, a kiknek oltás köteles gyermekeik

vanak, hogy azokat az idezvények átvétele után az idezvényben megjelölt helyen oltásra hozzák el s a következő hét ugyanazon napján vizsgálatra állítsák elő, mert ellenesetben az 1861. évi XXII. t.-c. 11. §-a értelmében 2 koronától 100 koronáig terjedhető, ismételt mulasztás esetén 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtani, mely pénzbüntetések behajthatatlanság esetén megfelelő elzárásra változtattatnak át.

Arad, 1911. évi április hó 13-án.

Sarlot,
főkapitány.

428—1911. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a Maros folyó szeged-makó-apátfalvai szakaszán 1911. évben végr. hajtandó szabályozási munkálatokhoz szükséges 505,000 darab téglá szállításának biztosítása végett az aradi m. kir. folyam-mérnöki hivatal helyiségében (Arad, Ferdinánd-utca 10. sz. Földmivelésügyi államépület) 1911. évi május hó 16-án déli 12 órakor nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az előirt és nevezett hivatalnál megszerezhető ajánlati mintán teendő ajánlatok, melyekhez a szállítandó téglanyag mintája is csatolandó, a fent jelzett nap délelőtt 11¹/₂ órájáig az aradi m. kir. folyam-mérnöki hivatalnál nyújtandó be, hol a tervek, továbbá a kötendő szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok képviselői is jelen lehetnek.

Arad, 1911. évi április hó 23-án. 1831

M. kir. folyam-mérnöki hivatal.

427—1911. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur rendeletére a Maros folyó konop-aradi szakaszán 1911. évben szükséges 2751 köbméter vízi építésekre alkalmas terméskőnek biztosítása céljából 1911. évi május hó 16-án délelőtt 11 órakor az alulirt m. kir. folyam-mérnöki hivatal helyiségében nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az alulirt hivatalnál megszerezhető ajánlati mintán a fent kiirt szállításra teendő ajánlatok, melyekhez a szállítandó kőanyag mintája is csatolandó, a fent jelzett napon délelőtt fél 11 óráig az alulirt hivatalnál nyújtandók be, hol a tervek, továbbá a kötendő szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Arad, 1911. évi április hó 23-án. 1832

M. kir. folyam-mérnöki hivatal.

Eladó esetleg

hosszabb időre bérbeadó f. évi június hó 1-től Aradhoz 8 kilométernyi távolságban fekvő nagy községben

üzletnek és vendéglőnek

igen alkalmas uri lakás, sarokház, magtár, pince és egyéb melékhelyiségekkel együtt.

Eladás esetén a feltételek igen kedvezőek és 1600 □-öl jó termő a ház mellett fekvő szőlő is kapható.

Bővebbet

Kaufman Sándornál

József főherceg-ut 13. szám. 1742

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték.

Az 1911. május 18. és 20-án kezdődő
XXVIII. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy 12.— korona || $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3.— korona
 $\frac{1}{2}$ " 6.— " || $\frac{1}{8}$ " 150 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$
	36060	36051	55801	55810	55824	
	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{8}$	

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évi

február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott **99354. szám tízezer** koronát

nyert. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon. 1828

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöttek.

Csillárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban

Diamant-nál
Atzél Péter-utca 2. (az advarban.)

1686—1911. pm

Pályázati hirdetemény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett közbiztonsági napidíjas állatorvosi állásra, mely 6 korona napidíjjal javadalmazott, pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat a kik ezen állást elnyerni kívánják, hogy pályázati kérvényeiket hozzám folyó 26-ig nyújtsák be.

Aradon, 1911. április hó 4-én.

Varjassy,
polgármester.

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket
csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL
Villamoscsengő és telefonberendezési vállalata
Arad, Deák Ferencz u. 42.

7592—911.

Hirdetemény.

Arad sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a Flami cs. és kir. haditengerészeti akadémiában az 1911—1912. iskolai év kezdetén több egészen ingyenes és féldíjmentes kincstári, illetőleg fizetéses és alapítványi hely fog betöltetni.

A részletes felvételi feltételek a városi katonai ügyosztályban betekinthetők.

Arad, 1911. április 8.

A városi tanács

Egy üzlethelyiség

mellék-helyiségekkel

kiadó!

Bővebbet:

Singer és Társa

Forray-utca, Nádasdy palota. 1815

6317—1911. kh. szám.

Hirdetemény.

Közhírré teszem, hogy egy előfordult veszetségi eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. április hó 1-től számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendltem el.

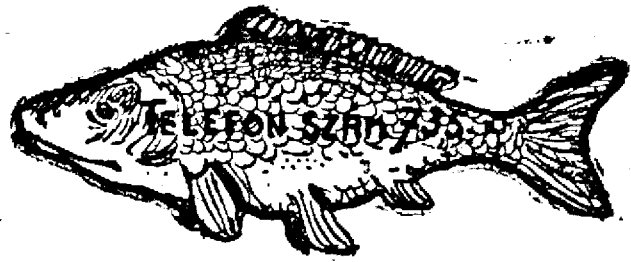
Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési ministerium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a peczér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal, mint I-sőfoku állategészségügyi hatóságtól

Aradon, 1911. évi április hó 1-én.

Sarlot,
főkapitány.

Cégemet kérem össze nem téveszteni. Kérjen árlapot.

IL LIC S SIMON
ARAD, HAL-TÉR 13. SZ.
HALNAGYKERESKEDÉS

Mindennemű magyar, orosz és románial sóshalak legnagyobb raktára, beszerzési forrása, készlete és szállítása legelőnyösebb napi áron. — Rendelés esetén pontos címet és a végállomás jelölését kérem.

Cégemet kérem össze nem téveszteni. Kérjen árlapot.

Egy ügyes

kifutó fiu

nyomdánkban

felvétetik.

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti színét, ha azt naponta egyszer

HAIRGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszerlára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Ajánlati felhívás.

Aradmegye közkórházi bizottságának f. évi 3/911. kbb. sz. határozata folytán, a megyei közkórház 1911. évi felszerelési szükségletének beszerzése czéljából a következő iparcikkek szállítására pályázatot hirdetek.

- 2000 mtr. ingre való lenvászon.
- 1000 mtr. dupla széles lepedőnek való lenvászon.
- 250 mtr. kék || csikos czérna kanavász.
- 250 mtr. kék # koczkás czérna kanavász.
- 1000 mtr. kék barchet.
- 300 mtr. szalmazsák csinvat.
- 200 mtr. kék || csikos csinvat, köntösnek.
- 150 mtr. madrácz-grádl.

9. 50 drb fehér gyapju takaró pokrócz, mindkét oldalról szálhuzott 125 cm. széles, 195 cm. hosszú és 4-5 kg. súlyu.

- 12 tuczat törülköző.
- cirka 400 vég 8 as számu organtil.
- 200 pár szegezett talpu bőrpapucs.
- 300 kg. tiszta lószőr.

A lepedő-vászonra vonatkozólag megjegyeztetik, hogy az 50—55 vagy 60 mtr. végekben szállítandó.

Pályázók felhivatnak ajánlataika: 1 kor. blyeggel ellátva zárt borítékban biztosíték nélkül az egyégarak kiírása és a mintáknak bemutatása mellett az aradmegyei közkórház igazgatóságánál közvetlenül vagy posta útján f. évi május hó 20-ig beadandó olyképen, hogy külön nemű iparcikkek közéhez tartozó iparcikkekre külön-külön ajánlat teendő és az ajánlatok lehetőleg kizárólag a honi iparcikkek szállítását czélozzák. Ezért megkívánatik, hogy a bemutatott árknál megjelöltessék honi, vagy külföldi gyártmány!

A felsorolt iparcikkekre vonatkozó minták a kórház hivatalos helyiségében a reades hivatalos órák alatt megtekinthetők. Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

1821

Aradmegyei közkórház igazgatósága.

Kovács Soma és Társa, Arad

6751

Vermorel és összes újabb rendszerű permetezők, kénporfúvók, szőlőszeti eszközök.
Motorok, gazdasági gépek, szerszámok legelőnyösebb gyári áron.

Nyári gondozásra és megóvásra

elvállalok legjutányosabban mindenemű szőrmeárut, városi bundák és téli ruhákat szavatosság mellett, tűz és lopás elleni biztosítással egybekötve.

1781

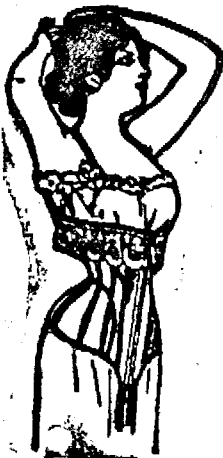
Kovács Géza

szücszmester ARAD, Forray-
utca, Nádasdy-palota.

Valódi
francia mellfűzők
különlegességek
kizárólagos raktára
Varga D. Dani

Arad, Andrászi-tér 20.
Fűzőkhöz külön próbaterem.
Ernyő különlegességekben dus-
választék. Javítások és villany-
ernyő készítek elfogadtatnak.
Városi és megyei telefon 808

Gróf Hunyady Károlyné (ezelőtt gr. Nádasdy
J. házban) a Forray-utcára szolgáló első emeleti

4 szobás lakás

fürdőszobával és mellékhelyiségeivel

1911. november 1-től kiadó.

1800

Értekezhetni alólírott házigondnokkal

Bódy Bódog.

Uj uri szabó-üzlet!

Föelvem leend. hogy igen tisztelt megrendelőmet szolid
és figyelmes kiszolgálással legjobban kielégítek.
Szives pártfogást kér kiváló tisztelettel 1807

Klein Ferencz uri szabó.

A n. é. közönség szí-
ves figyelmét felhívom Arad, Weitzer János és Kazinczy-
utca sarkán megnyílt uri szabó-üzletemre, hol dus választéku rak-
tárt tartok legfinomabb tavaszi és nyári szövetekből.

Radó Gyula

uj divatháza

!! Arad, Andrászy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Szabott árak.

Legkiválóbb tavaszi ujdonságok női felöltőkben

Kész costumök, tretteur kivitelben
Kész costumök zsinerezett divatfazonokban
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltök, gyermek ruhák
Legujabb divatblousok, pongyolák, jupponok,
Kész női aljak

Külön mértékosztály

Rendkívül dus választékban

Telefon 238. szám.